Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 250 (1000) ♦ Субота 31 грудня 1994 року ♦ Ціна договірна

З Новим роком, шановні читачі!

хай буде він щасливий для кожного з вас!

Колективу редакції газети
«Голос України»

Щиро вітаю колектив редакції газети «Голос України», її читачів з ювілеєм — виходом тисячного номера.

Знаменно, що і перший, і тисячний номери газети побачили світ у новорічне свято, пов'язане в народі із сподіваннями на краще життя, з вірою в майбутнє. Пе[...], що сьогодні ви маєте нагоду не лише підбити під[су]мок зробленого, а й глибше осмислити своє місце у творенні незалежної України, відстоюванні гуманістичних принципів розвитку суспільства, утвердженні народовладдя — гаранту розбудови соціально спрямо[в]аної економіки.

Слово «Голосу України» — газети вищого законодавчого органу держави — має бути об'єктивним, принциповим, високопрофесійним, зрозумілим найширшим колам людей.

Зичу добра і благополуччя, творчих успіхів читачам, усім працівникам «Голосу України», численному авторському активу в Новому 1995 році!

О.МОРОЗ.

Колективу редакції газети
«Голос України»

Сердечно вітаю вас з виходом тисячного номера газети. Чотири роки, які минули з часу заснування «Голосу України» засвідчили життєздатність і готовність вашого видання працювати на розбудову молодої держави. Найбільший тираж газети серед національних періодичних видань — це безумовне визнання читачів. Вони і надалі пов'язують з вашою газетою професійне і об'єктивне відображення нашого багатогранного і нелегкого буття, сприяння політичним та економічним реформам в Україні.

Бажаю журналістам редакції в Новому році гострого пера, творчого натхнення.

Міцного вам здоров'я і щастя!

Л. Кучма.

Газеті «Голос України»

Разом з українським народом набирає сил, енергії і «Голос України», голос народу.

Тисячна газета — це свято пер[ш] за все колективу, але й усіх читачів, усіх шанувальників друкованого слова.

Сьогодні «Голос України» звучить потужно, його чує світ. Чує, поважає.

Колективу газети зичу успіхів, читачам — задоволення від спілкування з газетою, щастя і здоров'я.

З повагою. І. Плющ

29. 12. 94.

У ваших руках, шановні читачі, 1000-й випуск «Голосу України».

Ним ми щиро вітаємо вас і бажаємо всім співвітчизникам зробити у 1995-у хоча б перші кроки на шляху до добробуту, відчути під собою надійний грунт.

Ми щиро дякуємо і за численні привітання на нашу адресу. І постараємось виправдати довір'я читачів, побажання яких, по суті, закумульовано в добрих словах Президента України і Голови Верховної Ради. Спасибі їм. Для нас особливо дороге і привітання народного депутата Леоніда Кравчука. Бо він разом з нами, з редакцією, започатковував «Голос України», оскільки керував тоді роботою законодавчого органу — нашого засновника.

З Новим роком, шановні читачі!

А на знімку — вперше — наш колектив, який разом з вами хоче, щоб 1995-й був щасливим для молодої нашої держави, для всіх її громадян.

За вагомий внесок у розвиток журналістики, висвітлення актуальних проблем державотворення та з нагоди 1000-го номера «Голосу України» Президент держави присвоїв почесні звання «Заслужений журналіст України» чотирьом співробітникам нашої газети.

Спасибі!

Про нашу світлу печаль і любов

Читачам «Голосу України» пропонується передноворічне інтерв'ю з Олександром Олександровичем МОРОЗОМ. Ця бесіда була швидше приватною, ніж офіційною, тож дозволю собі зробити деякі попередньо-підсумкові зауваження.

Звісно, такому інтерв'ю личило б більше белетристичного блиску, але мій візаві у простій бесіді, та ще й втомлений — зовсім не той Мороз, яким він буває у виступах чи дискусіях. Довго перебирає слова, не прагнучи при тому до афористичної завершеності.

Історія інтерв'ю така: про «неполітичну» бесіду було домовлено ще з місяць тому, досить часу, щоб підготуватися, але дуже не хотілося читати книги чи виступи лідера парламенту, якось не вірилося, що знайду там духовну поживу. І помилився.

«Жива стерня» потрапила на очі випадково.

Це — зовсім невеличка, дуже особиста сповідь, написана року 1983-го й не для друку, очевидно, спершу задумана.

Незатишна ситуація: незручно казати компліменти.

Але наші державці так ніколи не писали.

Послухайте: «В епоху розвинутого соціалізму, в пору червневого буяння стою на забутому богом подвір'ї, як блудний син, що хотів би спокутувати свою вину, та не знає як.

... бере за горло розпач занедбаності, пустки.

Думаю. Плачу невидимими слізьми, вони капають на дно душі...

Чому не поспішаю до хати? Може, сам собі не признаюся, що боюсь невимовних їхніх запитань. І якби вони всі звелись в одне слово, то це було б слово «Навіщо?»

Що сказати мені вам, рідні мої?»

Потім, вже у зовсім не ліричних писаннях Олександра Мороза я із здивуванням знаходив щось от звідсіля — то тут, то там.

Власне, більш ні про що ми й не говорили — тільки про «Живу стерню» та Хату його батьків, описану там, говорили, сидячи в затишному кабінеті одного з тих, як нині їх пишно люблять називати, Українських Домів, обидва слова обов'язково з великої літери — отож, сиділи, говорили, але, здалось мені, обоє так і не увійшли до Хати.

Втім, я не мав від цього особливого розчарування — нормальне наше сільське правило: щойно познайомившись з людиною, не обов'язково йти з нею далі призьби. А ще, можливо, річ у тім, що обоє ми були, бесідуючи, на роботі, на тій суто київській роботі, на якій належить думати про Хату, рідко в ній буваючи...

— Олександре Олександровичу, в тому, що я читав, звертає на себе увагу термін «подвійне самозречення». Що це для вас?

— Те, що у діалектиці Гегеля зветься «заперечення заперечення».

— А конкретно отам, у «Живій стерні», у дворі батьків?

— Те саме — тільки це відбувається у взаєминах поколінь. Заперечення, зречення — це завжди болісно, хоч у Гегеля, хоч у житньої стеблини, а надто коли це торкається дорогих тобі людей, ти бачиш, що не так повинно буть, але нічого не можеш зробити.

— Перепрошую, а ким ви тоді були, саме 1983 року?

— Я ще працював в обкомі партії, заступником завідуючого відділом сільського господарства, заступником Плюща, сімейні обставини складалися так, що з Києва поїхати не міг, тяжко захворіла дружина, я був прив'язаний до сім'ї, намагався з віддягдень на ніч повертатися додому, бо діти малі, а дружина в лікарні, допомоги нізкої, а батько й мати залишилися самі — там ... приїздиш і бачиш, як усе занепадає ... як вони тягнулися до землі ... як чорно працювали ... батько 40 років на заводі пробив, щодня сім кілометрів туди й назад ... це тяжко мною переживалося ... у них було п'ятеро синів, старший помер ще школярем, нещасний випадок, батько після того сам замалим не помер, оті сім кілометрів, мати розказувала — йшов з роботи не додому, а прямо на цвинтар, мати вже його забирала звідти. Щоб його врятувати — фабрична профспілка послала батька в санаторій, це був 33-ій рік, батько казав, що поправився там на вісім кілограмів, я бачив те фото — після «поправки», і все думав — який же він був до того... Потім у них було ще четверо синів, три інженери й один шахтар, усі порозліталися, шахтар вже вийшов на пенсію й переїхав з сім'єю з Кривого Рогу до батьківської хати.

— Де ця хата?

— Таращанський район, село Буди, хутір навіть.

— Ви буваєте там?

— Дуже рідко.

— Чому ви так переживаєте свій розрив з домівкою батьків — тому, що ви наймолодший?

— Ні, не думаю. Всі так само переживають. Можливо, висловлюються по-іншому.

— Скільки років вам було, коли ви переїхали до Києва?

— Тридцять два.

— Мені здається, я не зміг би, не захотів би...

Бажаю читачам «Голосу України» злагоди, добра і здійснення їх надій.

[підпис]

— Воно-то важко, але ж я не прямо з дому поїхав, десять літ у Таращі жив.

— Але ж Тараща не Київ, там гарно, але — село!

— Ага, всі з усіма вітаються...

— Однак той переїзд не минувся вам просто так. Жива стерня... Душевні муки тих, у кого поламано родинні вертикалі.

— Я хочу — не для себе — знайти таку модель, щоб цей розрив не був таким болісним, треба створити умови, щоб він не був таким трагічним, скажімо, як то я бачив на прикладі багатьох сімей ... коли діти йдуть у життя, залишаючи родину, батьків, що поклали своє життя на цей фундамент ... А от я хочу таку модель знайти, щоб цей процес відбувався в єдиній сім'ї, щоб діти йшли до кращого життя не за рахунок розриву з батьками.

— Яким чином? Якщо коротко?

— Коротко — через реалізацію програми стабілізації продуктивних сил України, посадивши родину — на землю.

— Ну, ось є я, напівкиянин з поламаними сільськими вертикалями, чим ця модель допоможе мені?

— Ви їх вже не об'єднаєте, ваші вертикалі...

— Гаразд. Тоді кого ж ви хочете врятувати?

— Тих, що будуть. Що народяться, що є сьогодні в селі, й не тільки в селі. Ця ідея повинна бути реалізована, хочете, я сьогодні ж зведу вас з людьми, які детально все вам розкажуть.

— Дякую, не тепер. Скажіть, надивившись на те, як прожили батьки, — чому ви не стали нігілістом? Адже це було б природно?

— Бо батьки не стали нігілістами ... при всьому тому... Батько дуже тяжке життя прожив, а ще тяжче — мати, уявіть — сім'я, стільки дітей, батько, його брат — після війни, полону й Сибіру, дід, — а жіноча вся праця на руках матері, і ланка, і все інше в колгоспі... уявляєте, що це... коли ховали батька, однокласник старшого брата, полковник, раптом зробив для мене відкриття, сказав те, що я здогадувся, але не міг сформулювати: в цій сім'ї ніколи нікому не заздрили.

Ще — дід мій вирішально впливав на характер, хоч генетично я й досі відчуваю батькові впливи — в рисах, настроях, репліках якихось повторюю батька свого. Так-от, дід був господарем для дому, не терпів колгоспу в будь-якому прояві, він не був і ніколи не був би занадто багатим чоловіком, він просто свою роботу робив, і його надзвичайно шанували, якщо дід Явдоким прийшов із своїм сажнем і сказав, що межа — от тут, то не треба вже ніякої сільради... Так-от, дід впливав дуже на формування сім'ї, мав свої власні принципи: бий, поки впоперек лавки лежить ... прочухана давав регулярно, батькові заборонив це робити, коли мені вже було літ 12... Батько не бив ніколи, а мати — раз, за махорку. Так-от, мати дивилася на речі інакше, ніж дід. Він казав: гуртове — чортове. А мати, поклавши життя й здоров'я на колгосп, говорила: все ж там легше було. Я розумію: коли колгоспна система господарювання наклалася ще на тодішню демографічну ситуацію, коли ще не було того потягу — тікати з села, колгоспна форма господарювання була ефективною й була «щадящою» до працівника. У них сил вистачало. Розумію, що 30 соток буряків на жінку — важко, але не важче, ніж на своєму господарстві, і мати захищала колгосп як можливість бути з людьми, праця справді об'єднувала їх, я бачив, як вони тягнулися одне до одного, коли вже ланка називалася ланкою пристарілих — вони відчували, що таким чином — живуть ... Мати, звичайно, відчувала образу на життя, але нікому ні слова не сказала з цього приводу ... ну, ви пам'ятаєте там, «Живу стерню».

— У мене єдине «політичне» запитання: таке враження, що ви переносите принципи родинної етики на етику політичну.

— Ви не помиляєтесь.

— Як?!

— Так, як і в родині, якщо говорити про відвертість, про обов'язковість.

— Ви ж самі якось писали, що відвертість у політиці не окуповується!

— Ні, це повинно бути, довіра, віра на слово, це елементи родинних стосунків, взаємодопомога — те, що я хотів би принести в політику, вважаю, ці елементи потрібні там.

— З цього приводу часто страждаєте, розчаровуєтесь?

— Знаєте, очевидно відбувається загартування організму, я налаштований на розчарування настільки, що не страждаю від цього, так є та й годі.

— Олександре Олександровичу, є одне запитання, важливе для мене. Ось вам список: О. Довженко, Т. Шевченко, Григір Тютюнник, отаман Зелений, Махно, Б. Хмельницький ... Всі ці люди стали тими, кими стали, можливо, через «поламані горизонталі», ну, і любили й уміли випити. Якби вам довелось вибирати — кого з них ви запросили б разом святкувати Новий рік?

— Я б вибрав, безперечно, Григора Тютюнника — коли б не знав, який він був. Для розмови про життя я обрав би саме його, але це була б непроста розмова, він був крутим ... а Новий рік — це інше ...

— Але ж усі названі люди — не з нашого світу, уявіть, прийшов один з них звідти сюди, куди йому подітися в новорічну ніч...

— Зрозумів ... З Шевченком було б важко говорити, він був людиною глибочезного досвіду, і, гадаю, нав'язував би свою думку, а я не посмів би йому суперечити, бо дуже поважаю й люблю його. От з Хмельницьким було б цікаво подискутувати.

— Олександре Олександровичу, що змінило адже раніше вам казали «давай-давай», і зараз те саме, що б ваш батько вам сказав з цього приводу?

— Я ніколи не ждав, коли мені скажуть «давай-давай». Я сам собі це казав і кажу. А батько? Так він же сам такий був! Мало того, що столяр-модельщик «первой руки», як це класифікувалося тоді, він ще був прекрасним пасічником, унікальним, так-от, було, що в нашому дворі стояло 40 — 50 вуликів з усього села, а батькових — тільки п'ять, і він всі доглядав ... вважав себе зобов'язаним ... Будучи ото таким столяром, у хаті для себе не зробив нічого, тільки ліжко, і навіть не на ньому вмер. На останніх виборах був цікавий сюжет: я виступав у райвузлі зв'язку, і туди за 18 кілометрів приїхав чоловік, якого я раніше в очі не бачив, а він був механіком на заводі, коли батько там столярував. І от цей чоловік каже: люди, якщо у цього чоловіка є хоч що-небудь од батька — голосуйте за нього...

— Вам самому — пощастило на дітей?

— Так. Дуже. У мене своєрідні діти, дві дочки, чотири онуки, зяті ... теж цікаві ... скажімо, політично ми не зовсім сходимося зі старшим зятем ... я знав ще до того, як він став моїм зятем, а я був на партійній роботі... що він — з родини, де були репресовані на великі строки, з Західної України... але я сказав: у них є почуття — нехай, і він увійшов у нашу сім'ю, прекрасний музикант, знаєте, він уміє, я так не вмію, все робити для сім'ї, через сім'ю ... я трошки критично завжди ставився до представників мистецьких кіл як до людей сімейних, але тут не сумніваюсь...

— Робоча назва цього інтерв'ю — «Мороз як дід Мороз». Який ви дід?

— Це хай би онуки розказали. Вони хороші, я їх люблю. От — ще одне згадав: батьки дізнаються, що діти їх люблять і навпаки — не одразу, згодом, цього може бути зовні не видно. Мене мати ніколи не називала «сином», і я до них ніколи — «доня» чи «донечка».

— Як вони вас називають — «тато» чи «папа»?

— Батько... Так ось, заїхав я якось до свата у Канів, і він мені розказує, що була тут Іра, знайшла того вірша, якого я їм колись присвятив, коли вони були маленькі, сюжет такий, що вони вдома грають в чотири руки на піаніно мелодії, які любить моя дружина. Такий вірш. Вони, казав сват, читали й плакали: мовляв, виявляється, він нас любить! Я справді ніколи не демонстрував це почуття, часу не було робити це так, як би годилося.

— Зустріч Нового року для вашої родини — це щось традиційно встановлене чи всяко буває?

— Традиція сім'ї — збиратися разом. Хай навіть не всі будуть, але все одно разом.

— Бажаю вам доброго свята і — не розчаровуватись у Новому році.

— Спасибі.

Бесіду вів Віталій ЖЕЖЕРА.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Нетерпимість

1000-й! Аж не віриться. Газета стала невід'ємною частинкою України. І має найбільше передплатників серед українських видань. З 1 січня — 506 тисяч. Щире спасибі всім, хто за нинішньої скрути знайшов можливість передплатити «Голос України». З Новим роком вас! Хай він буде щасливіший за рік минулий.

Нас називають то прорухівською газетою, то прокомуністичною. Ми вже звикли до ярликів. І кажемо: люди добрі, та ж ми просто газета Верховної Ради України, та сама газета, яка першою у таких масштабах почала привчати своїх читачів до думки, що монополією на істину не володіє жодна політична сила. На наших сторінках можна довідатися про найрізноманітніші погляди на актуальні проблеми сьогодення. Хто заряджений нетерпимістю до іншої думки, поважає тільки свою — тому це не подобається. Але розумний обере те, що йому до вподоби, та ще й врахує аргументи опонента. І кількість наших передплатників засвідчує — це правильний шлях, читачі нас розуміють. Верховна Рада не є політично однотатевою. Такою ж є і її газета. Це — природно.

І хто б сьогодні і за що б не критикував Верховну Раду (хто на виду, того завжди критикують), та одного в неї не відібрати — саме цей орган дав можливість громадянам нашої держави не на кухні вільно висловлювати свої думки і, врешті-решт, цей орган створив і саму нашу державу.

Нетерпимість до інших поглядів може завести аж до... брехні. Ось один курйозний приклад. «Обережно — пастка!» — таким попередженням ощасливив своїх читачів у Черняхівській райгазеті «Нове життя» Житомирської області автор І.Пивовар з с.Велика Горбаша. Загальної маячні в тій публікації чимало. Але є й конкретна. Автор пише про одного з народних депутатів України минулого скликання, що той у «небезпечні для України серпневі 1991 року дні давав пропозицію вивести на вулиці Києва танки, бронетехніку проти демонстрантів, які виступали проти комуністичного режиму». Різні були люди у Верховній Раді минулого скликання, розумні і не дуже, але жодного ідіота там не було. І відповідно з таким закликанням жоден з депутатів не виступав. Було інше. Було практично одностайне голосування за Акт незалежності. Але ж, бачте, привиділося чоловікові, а газета ту маячню друкує. І сіє дикість і нетерпимість. Хоча перевірити те твердження автора — елементарно просто.

Не подобаються тобі чиїсь погляди — сперечайся, обстоюй свої аргументи. Тільки не бреши, не захлинайся від ненависті, від нетерпимості.

Сьогодні, може, як ніколи, треба говорити суворо й жорстоку правду нашого життя. Правда сьогодні — не всім відкрита, дорого коштує і має значні масштаби. Пошукаймо її разом, шановні читачі.

Що ми з вами знаємо, про що чуємо ледь не щодня? Про те, що Україна бере іноземні кредити. Хтось нам позичає десятки, хтось сотні мільйонів зелених. Ось і на минулому тижні у Верховній Раді питання про черговий кредит обговорювалося. Про кредит цільовий. Аби було чим заплатити Туркменистану за газ.

Що ж воно коїться? Нам уже нема чим себе обігріти! Так, виробництво стрімко впало (до речі, відтак і газу споживає менше), але ж не настільки! Не настільки, щоб у держави не було заплатити за найнеобхідніше. Україна, хоч і в менших масштабах, все ж продукує цукор, олію, зерно, труби, прокат, електроенергію і т.д. За січень — листопад вироблено продукції на 927 трильйонів карбованців.

Що ж відбувається? Те, що за останні три роки жоден з урядів не зумів пожвавити виробництво. Метастази неплатежів огорнули економіку. Торгувати в Україні вигідніше, ніж виробляти. Про це всі балакають, але далі балачок... За цей же період всі, хто причетний до державної влади, не змогли нічого протиставити дикому, потворному першонакопиченню капіталів, ввести заохочуючі, але жорсткі й чесні правила гри для бізнесменів. В результаті державу і народ просто грабують. Кудись пливе товар, десь по закордонах осідають долари тих, хто й поняття не має про якусь етику ділової людини. Державі нічим платити за найнеобхідніше, а в зарубіжних банках зростають награбовані в Україні мільярди.

А влада? Просить і бере кредити. Це, певно, легше, ніж брати злодіїв, ніж створювати умови для цивілізованого ринку. А кредити ті засвідчують не тільки безпомічність (чи тільки безпомічність?) влади. Вони означають, що за злодійське, миттєве і колосальне збагачення небагатьох платитиме весь народ. Ми і наші діти. Бо ж за кредити треба розплачуватись.

От би де проявляти нетерпимість. Урядові, правоохоронним органам. Нетерпимість до злодійства, жлобства, безвідповідальності, корупції. Ми говоримо про входження в ринок, про ринкові реформи. Іншими словами, про капіталізм. Хай так, капіталізм то й капіталізм. Але чому за це народ має платити ціною втрати скромних заощаджень громадян, а тепер ще й боргами на майбутнє за нинішні кредити? Чи не забагато? Україні потрібні справжні підприємці, а не грабіжники.

Тому давайте побажаємо нашій владі у Новому році жорсткості і принциповості, а молодому українському бізнесу — елементарної порядності і соціальної відповідальності. Сказано ж бо — «Не кради». І ще сказано, що в поті чола слід добувати хліб свій.

Сергій ПРАВДЕНКО,
головний редактор «Голосу України»

ДЕ МИ Є? КУДИ ЙДЕМО?

Скільки світ стоїть, питання «Де ми є? Куди йдемо?» непокоїло людей усіх часів, незалежно від місця, яке вони посідали в суспільстві. Незважаючи на загальноприйняті «ізми», переконливих відповідей завжди бракувало.

Незаперечними можна вважати два факти: суспільство перебуває таки не в статичному положенні, і відповіді народних депутатів на ці запитання дещо відрізняються від відповідей виборців — випадкових перехожих, «людей з вулиці».

Кореспонденти «Голосу України» поцікавились думкою з цього приводу у представників різних фракцій і груп Верховної Ради та у виборців, випадкових перехожих.

Володимир ПИЛИПЧУК, фракція «Державність»:

— Нині ми — на невеселому старті. В політичній сфері наша демократія, здається, завагітніла багатопартійністю, що не сприяло структуризації гілок влади. А хаос визначив і місце нашій економіці — над прірвою. Вона вже не може існувати від влади, оскільки ще не зазнала впливу реформ.

Прикро, але факт: виробляємо менше, ніж споживаємо. Борони Боже, знову кинутись у пошук винуватців. Треба шукати механізми господарювання, які дозволили б уникнути помилок надалі. Надія вмирає останньою.

Вірю, що ми йдемо в напрямку реанімації матеріальної сфери виробництва, від якого зрештою залежить зростання валового національного продукту, національного доходу і взагалі — наше майбутнє. Не хочеться, знаєте, щоб онуки цурались своїх дідів тільки тому, що вони були народними депутатами.

Василь Захарович, учасник Великої Вітчизняної війни:

— Ми — у пастці, яку влаштували амбітні політики, що рвалися до влади. Руйнувати — не будувати, але ж надто висока ціна.

Я сумніваюся, що ми взагалі кудись ідемо. Ми вимираємо. Принаймні, я, що залишився зовсім самотнім, з крихітною пенсією. А надії, що доживу до кращих часів, нема...

Повідомляють власкори

Іван КАЛИНИЧЕНКО (з Херсона)

ЖИВИЙ!

За кілька днів до Нового року в херсонській квартирі по вулиці Карбишева, 34, пролунав телефонний дзвінок із шпиталю однієї з військово-морських баз, що неподалік міста Галіфакса (Канада). Дзвонив хазяїн дому — моряк з українського судна «Сальвадор Альенде», яке нещодавно затонуло у Північній Атлантиці, Олександр Таранов: живий!

Причини загибелі цього суховантажного судна з'ясує компетентна комісія. Але вже тепер говорять про неймовірне: врятований третій механік перебував у воді понад 30 годин! А спеціалісти стверджують, що інтенсивне переохолодження організму людина може витримати щонайбільше півтори години.

Може Олександрові допомогла вижити тепла течія Гольфстріму. Проте не останню роль відіграло й фізичне загартування моряка.

Члени екіпажу вертольота рятувальної служби США у складі Джеймса Догерті, Едуарда Флемінга, Крістіана Бора, Річарда Давіна, коли помітили серед бурхливого океану вогник індивідуального рятувального жилета моряка, страшенно зраділи. А вже доставити Таранова до найближчої бази було справою техніки...

Сам же Олександр стверджує, що вижити йому допомогла надія побачити свою дружину Ларису і двох доньок, котрі чекали на нього з рейсу в Херсоні. Їм він пообіцяв повернутися. А раз обіцяв — повинен повернутися!

Отак дотримуйте слова, моряки, пілоти, всі, хто в дорозі...

Судячи з повідомлень преси, крім Таранова вдалося врятуватися і другому помічникові капітана Івану Скибі. Решта екіпажу загинула...

— У нашій квартирі не вщухає телефон, — повідомила кореспонденту «Голосу України» Лариса Таранова. — Нас і вітають, і радіють разом з нами. А ми чекаємо нашого любого моряка ще дужче...

Леонід ГАШИНЬ, журналіст

І серед подарунків — вишиванка

Іванківський район Київщини — один з тих, що зазнали радіаційного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи. Крім того, до цього району «відійшли» вісім сіл, які раніше належали Чорнобильському. І, на додаток, в Іванківському районі приписано 680 мешканців зони відчуження, за якими закріпилася образлива назва «самосели» (загалом у зоні сьогодні проживає близько 800 чоловік).

Тож, коли до «Голосу України» надійшов з Англії вантаж з гуманітарною допомогою для постраждалих від Чорнобиля, в редакції вирішили відвезти його саме в цей район. Надіслало допомогу Товариство українських жінок із Великобританії, тому саме на його адресу багаторазово лунала подяка від мешканців району. До речі, товариство допомагає чорнобильцям не вперше. Близько року тому — також через редакцію «Голосу України» — допомогу отримали жителі села Дитятки Іванківського району. Тепер — мешканці села Страхолісся.

Речі для дошкільнят і дорослих передано селянам за допомогою сільради. Одяг для дітей шкільного віку передано сільській школі. Її учням, за словами директора Любові Іванівни Вітківської, такої уваги ще ніхто не приділяв...

Дорогою до Страхолісся заходимо до однієї з сільських крамниць. Серед майже порожніх полиць бачу папірець із написом: «Ритуальний куточок». З'ясувалося, що, у разі смерті когось із селян, його родичі можуть придбати тут похоронні речі. А простіше кажучи, простирадло, аби накрити небіжчика. Якщо взяли довідку у сільраді.

Це лише окремі штрихи, що складають враження про те, як у цих місцях живуть і вмирають. Допомога з Великобританії стала ще одним штрихом у житті тих, хто опинився на забрудненій землі. І це не просто одержання потрібних речей. Коли серед одягу англійського виробництва бачиш старанно згорнутий рушник з українською вишиванкою, це вже набагато більше, ніж милосердя...

На знімку: школярі Страхолісся приймають подарунки.

Офіційно

Про духовне і світське

Усі церкви та релігійні громади в Україні сьогодні покликані так само, як і світська влада, утверджувати в суспільстві злагоду, дефіцит якої нині найпомітніший. Таку думку висловив Голова Верховної Ради О.Мороз під час зустрічі з представниками різних релігійних конфесій.

Він повідомив, що для більш повного забезпечення свободи совісті і віросповідання, за пропозиціями духовних осіб держави, цілком імовірно, зазнають змін відповідні статті Конституції України.

Глава Церкви Союзу християн віри євангельської Микола Мельник, патріарх України-Руси УПЦ-Київського патріархату Володимир Романюк, митрополит УПЦ-Московського патріархату Володимир Сабодан та інші підтримали пропозицію О.Мороза створити Духовну Раду з дорадчими функціями, яка б запобігала міжрелігійним чварам і узгоджувала наміри духовної влади зі світською.

Духовні особи привітали О.Мороза з Різдвом Христовим, а він в свою чергу усіх — з Новим роком.

Добре пише той, хто добре думає

Напередодні Нового року Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з керівниками засобів масової інформації, що виходять у Києві або звучать із столиці.

Відбувся зацікавлений обмін думками про роль ЗМІ, про необхідність консолідації нашого суспільства.

Олександр Мороз підкреслив, що вплив ЗМІ більший, аніж у інших гілок влади. Люди вірять тому, що написано в газеті, звучить по радіо або з екрана.

Міністр преси та інформації Михайло Онуфрійчук розповів про перші кроки свого відомства щодо підтримки засобів масової інформації. Учасники зустрічі висловили ряд пропозицій, які мають бути, на їх думку, відповідно сприйняті законодавчою та виконавчою владами.

Зустріч завершилася неформальним спілкуванням керівників ЗМІ з Головою Верховної Ради, взаємними побажаннями успіхів у Новому році.

Президент — на боці телеглядачів

В останній день другої сесії народні депутати України, схоже, весь виробничий потенціал використали на прийняття Закону «Про оподаткування прибутку підприємств». Зрештою це призвело до того, що під завісу розгубили кворум і проект постанови щодо скасування рішення уряду скоротити час телевізійних трансляцій не набрав потрібної кількості голосів.

Тим часом у Комісії законодавчого забезпечення свободи слова і засобів масової інформації накопичилось чимало прохань виборців відновити статус-кво телевізійного мовлення. Йдеться про ущемлення прав на поширення інформації, що останніми роками зумовлено економічними негараздами. Ось і наступного року загальний тираж періодичних видань планується на рівні 15,8 відсотка проти 1990 року. Яким чином задовольнити інтереси дітей, котрі на канікулах полюбляють затримуватись біля екранів телевізорів?

Перший заступник Голови Верховної Ради Олександр Ткаченко наполіг на протокольному дорученні Кабінету міністрів виправити становище. Але є побоювання, що це доручення залишиться поза увагою уряду. Дуже хочеться помилитися.

Володимир АЛЄКСЄЄВ,
заступник голови Комісії з питань забезпечення свободи слова і засобів масової інформації.

Від редакції: бажання народних депутатів і багатьох телеглядачів України задовольнив Президент України, скасувавши дію урядового рішення щодо обмеження телевізійного мовлення на території держави спеціальним Указом.

Очікуємо підписання договору

Під час виступу на прес-конференції в Києві перший віце-прем'єр України Є. Марчук заявив: «Стосунки з Росією для України завжди були, є й будуть пріоритетними. Ми повинні докласти максимум зусиль до того, щоб постійно зміцнювати українсько-російську дружбу, поглиблювати й розширювати взаємовигідне співробітництво на взаємовигідній основі». За його словами, жодна держава світу ще не виявляла Україні такої відчутної підтримки, як Російська Федерація, передусім в економічній сфері.

Він сказав також: «Для України має велике значення майбутнє підписання великомасштабного договору про дружбу і співробітництво з Росією. Цей документ практично готовий. Залишилось провести ще один раунд угод про співробітництво у всіх сферах економіки».

ЗАКОН ПРО ОПОДАТКУВАННЯ — ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ДЛЯ РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Як уже повідомлялося, після закінчення другої сесії Верховної Ради України глава українського парламенту влаштував прес-конференцію. Відповідаючи на запитання журналістів, він охопив чимале коло проблем життя нашої держави і діяльності Верховної Ради України.

Олександр Мороз: «Дай нам, Боже, сили боротися з тим, з чим треба боротися, дай нам, Боже, терпіння переносити те, з чим не можна боротися, дай нам, Боже, мудрості, щоб відрізнити одне від другого».

Запитання кореспондента «Голосу України». Ми бачили, шановний Олександре Олександровичу, як важко у законодавчому органі велась робота над законопроектом про державну владу. Ще кілька днів тому цей документ не був прийнятий навіть у першому читанні. І раптом в останній день сесії він все-таки був схвалений більшістю депутатів. Що трапилось?

О.Мороз. Та нічого не трапилося. Ви пам'ятаєте, як я у своєму вступному слові при розгляді цього питання сказав про те, що керівництво Верховної Ради зробило все для того, щоб проект закону у першому читанні пройшов. Далі робоча група, створена Президентом України і Головою Верховної Ради, а потім погоджувальна комісія багато зробили для того, щоб проект закону про владу набув вигляду, прийнятного для Конституції, для всієї нашої системи законодавства і для організації влади взагалі.

Так чи інакше, ми готові були прийняти той закон із поправками, які вже були узгоджені. Безперечно, він тільки так може йти на друге читання. Отож тут нічого немає дивного. Робота була здійснена, депутати були підготовлені до голосування. Я задоволений і тим, що цей результат досягнений шляхом не поіменного голосування, де можна продемонструвати свої політичні пристрасті, а звичайним способом, сприйнявши це як акт вищого законодавчого органу.

Законопроект прийнятий. Мене тільки дивує, як дещо своєрідно окремі засоби масової інформації трактують ситуацію. Для мене це подія нормальна, рядова, не надзвичайна. Надзвичайним є те, що ми вчора прийняли закон про оподаткування підприємств. Це основоположний закон для реформування економіки. І якось сталося так, що він пройшов повз увагу преси, інших засобів масової інформації. А це надзвичайно цікавий предмет для аналізу і висвітлення його, куди значиміший, ніж Закон про владу.

— І ще одне запитання. Хто б що не говорив, які б нападки не велися на Верховну Раду — і з боку окремих засобів масової інформації, і з деяких високосановних кабінетів (та й Президент України, на мою думку, у виступі в сесійному залі занадто багато гріхів навісив на законодавчий орган), Верховна Рада працює дедалі продуктивніше, про що й свідчать прийняті останнім часом закони. І все ж ви не раз говорили про необхідність покращення підготовки законопроектів, створення навіть інституту для цієї мети. Що вам вдалося зробити в цьому напрямку? Чим порадує нас третя сесія Верховної Ради?

О.Мороз. У мене склалося враження, що виступ Президента був написаний дещо раніше, ніж працювала робоча група по підготовці законопроекту. Як ви помітили, я жодним словом не відреагував на ту, справді надмірну гостроту і навіть деякі тенденційні оцінки — хай це залишиться на совісті тих, хто готував цей виступ. Я розумію, що в Президента просто руки не доходили вникати в кожну деталь. Я ж бачив, що настрій у нього був іншим. І перед розглядом цього питання, і в розмовах, які у нас відбувалися. Можливо, це якраз той прийом, який є в педагогіці: коли ми зосереджуємося на недоліках, щоб потім досягти кращих успіхів.

Тому ще раз хочу сказати: я до цього цілком нормально ставлюся, без ніяких надмірних емоцій чи висновків.

Відносно створення системи законодавства — це справді найслабша ланка у діяльності Верховної Ради, бо ми маємо тут дві складові: одна — це депутатський корпус, а друга — власне апарат Верховної Ради, секретаріат, управління справами тощо, і в цьому відношенні ми справді ще не створили такої системи, якої я прагну. Наприклад, я особисто і кожен депутат мусять знати, що такий-то законопроект в такий-то момент повинен вийти на сесійний зал. І повинні бути прийняті такі-то рішення — узгоджені з Конституцією, з іншими законодавчими актами, з тими реальними процесами, що йдуть сьогодні у нашому суспільному житті, зокрема в економіці.

Що для цього потрібно робити, я знаю. Ми ведемо зараз серйозну перебудову секретаріату Верховної Ради, створили той Інститут законодавства, про який ви згадуєте, але для нього теж треба умови відповідні створити. А їх ще сьогодні немає.

Ми провели дуже серйозну роботу по комп'ютеризації законодавчого процесу. Ця робота зроблена на кращому рівні, ніж у конгресі США, що визнають і самі спеціалісти конгресу. Хоч ми робили це за допомогою дослідницької служби конгресу США, це теж правда, і ми їм дуже вдячні за таку допомогу.

У зв'язку з цим потрібно доукомплектувати відповідні штати, змінити функціональні обов'язки працівників, розселити, перемістити ряд комісій і відділів служб управління справами, секретаріату і постійних комісій — це дуже складний процес. Але ми все-таки здійснюємо його задля того, щоб справді появилася чітка система законодавчої роботи.

Серед запитань, заданих Голові Верховної Ради, виділялися такі, що стосуються дальшого розвитку конституційного процесу в Україні. Олександр Олександрович розповів про роботу над створенням проекту Основного Закону і запевнив, що уже через місяць ми одержимо попередній текст цього найголовнішого документа, який стане предметом розгляду і спеціалістів, і депутатів Верховної Ради.

Глава парламенту чітко висловився за подальший розвиток Рад усіх рівнів, поліпшення і посилення їхньої діяльності та авторитету.

О.Мороз підтвердив, що він, як і раніше, за те, щоб депутати повністю перейшли на професіональну основу своєї діяльності. Однак, щоб цього досягти, треба немало попрацювати для створення нормальних умов життя і праці народних обранців.

Голова Верховної Ради дав вичерпні відповіді на запитання журналістів і щодо дальшого вдосконалення оплати праці, і про дії законодавчого органу у боротьбі із злочинністю, і про наступний етап реформування економіки України, зокрема продовження процесу приватизації, і про ті проблеми, що пов'язані із земельною реформою.

Олександр Мороз тепло привітав журналістів і читачів, радіослухачів і телеглядачів з Новим роком, побажав їм великого щастя і творчих успіхів.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Продиктовано в номер

ЧЕЧНЯ: ВІДЛУННЯ ПОДІЙ

Бомбардування Грозного триває

Тривають військові дії у Чечні. Налічуються сотні жертв. Генеральний секретар ООН Бутрос Галі вирішив терміново направити у район Чечні місію з метою оцінки необхідної міжнародної гуманітарної допомоги переміщеним особам з цієї республіки.

Офіційний представник держдепартаменту США М.Маккеррі повідомив, що посол США у Москві передав протест російським властям у зв'язку з діями у Чечні: «В нас викликає занепокоєність інформація про те, що і після того, як Президент Борис Єльцин виступив зі зверненням по телебаченню до російського народу, бомбардування Грозного триває».

Кримські татари — проти агресії Росії в Чечні

На засіданні Меджлісу кримськотатарського народу прийнято заяву «у зв'язку з агресією Росії в Чечні». У ній, зокрема, сказано: «Процес деградації так званого демократичного режиму в Росії зайшов так далеко, що всупереч фундаментальним правам і свободам людини він розв'язав криваву бійню супроти народу, що в недалекому минулому зазнав депортації з боку тієї самої російської держави». Меджліс кримськотатарського народу висловив цілковиту солідарність з національно-визвольною боротьбою чеченського народу, засудив російську агресію і заявив, що всіма доступними йому засобами виявлятиме сприяння і допомогу народові Чечні. Меджліс закликав усі національні та міжнародні демократичні рухи й організації використовувати свої можливості та вплив, щоб зупинити інтервенцію Росії в Чечні, домогтися виведення російських військ.

Від Сабурова до Милославської

Не вмерла традиція під Новий рік «здавати» об'єкти. Цього разу — відкриття трамвайної лінії, що таки чимало важить для мешканців молодого масива Києва — Троєщини, яким зарадили будівельники орендного підприємства «Київбуделектротранс».

Мер столиці Леонід Косаківський перерізав традиційну стрічку, і трамвай № 28 рушив від вулиці Сабурова до Милославської.

Футболки, календарі і «Кока-кола» — іменинникам

У столичному цирку та культурному центрі «Славутич», що на Подолі, відбулися великі благодійні заходи для трьох тисяч дітей-чорнобильців. Гостей та учасників свята привітали заступник голови Ватутінської райради Володимир Жуков та голова районної організації «Діти Чорнобиля» Лариса Лебедєва. Завдяки спонсорам — фірмам «Онікс» та «Афгані» — діти отримали подарунки й призи. Всесвітньо відома «Кока-кола» подбала про пригощення. Іменинники, що народилися під Новий рік, отримали фірмові футболки й календарі.

Світлана ПИСАРЕНКО, «Голос України»

Точка зору

ПРО ВВІЧЛИВІСТЬ КОРОЛІВ

Слава Богу, ми не заробляємо авторитет у світі брязканням зброєю. Навпаки, наш авторитет щодо роззброєння — факт незаперечний. І умови, скажімо приєднання до ДНЯЗ, висували ми, а не нам. І країни ядерного клубу дали гарантії безпеки Україні. Але, погодьмося, авторитет держави це не лише позиція в зовнішній політиці. А передусім внутрішній порядок і стабільність. І ніщо в державі не може гарантувати їх так, як Конституція цієї держави. Україна ж з-поміж інших держав колишнього Союзу досі єдина не має нової Конституції.

Кажуть, де два українці, там три гетьмани. На жаль, справджується таке невтішне спостереження, коли говорити про поділ влади і все що з цим болючим процесом пов'язано. Ось уже четвертий рік поспіль ми в Україні ніяк чомусь не можемо поділити владу. Написано десятки проектів нової Конституції — і, так би мовити, офіційний, підготовлений Конституційною комісією, що працювала за складу колишнього парламенту і за часів колишнього Президента, і «неофіційні» — створені окремими вченими у галузі конституціоналізму й державознавства, котрі самотужки взялися за такий важкий гуж, і навіть бізнесменами, інженерами. А довести справу до логічного завершення — все ніяк. Байдуже? Ні. Навіть обговорення проекту нової Конституції показало, як громадяни вболівають за цей Закон Законів...

Конституційна комісія, сформована вже за нинішнього парламенту, за нинішнього Президента України, поставила собі за мету створити проект Конституції й організувати його ухвалення. Такою ж благородною, безперечно, була мета її попередниці. Та, на жаль, не досягли її. А причина у «трьох гетьманах». Подолати цей «характерник» взявся Президент Леонід Кучма, ініціював, як відомо, проект Конституційного Закону про владу і місцеве самоврядування, до обнародування якого навіть нарік документ «малою Конституцією», поставивши на меті, як це не раз підкреслював, поділити владу. І ніхто проти цього нічого не має. Гарна ідея. Справді, нехай кожен робить свою справу і відповідає за те, що наробив. І, як казав один з депутатів, у цей проект закохалися, навіть не бачивши його. А як побачили... То, погодьмося, критика як то кажуть, була гостра, але справедлива. І якось було ніяково. За авторів. Бо від цього документа, гучно названого Конституційним законом, віяло аматорством і любительством. А виявилося воно в тому, що грані між гілками влади розмиті й нечіткі, як очікувалося, та й в самому проекті чимало суперечностей і розбіжностей. Так, парламентові може щось не подобатися, скажімо, незбалансованість системи стримувань і противаг, навколо чогось можна сперечатися, але коли йдеться про алогізми в ініційованому Президентом документі, з якого випливає держава Кримська Республіка, приміром, якось стає незручно перед самим Президентом України. Кажуть: точність — це ввічливість королів. Я б додала: і, безумовно, президентів. Адже це гарант держави, її цілісності. Ретельніше, панове радники, ретельніше, помічники, консультанти, референти, ретельніше треба було працювати і залучати до цієї державницької праці вчених більш критично налаштованих, ніж за запопадливих «чего изволите». Бо чим більше додаткових супроводжувальних пояснень потребує документ, тим, переконана, він менш досконалий. А Володимиру Гриньову надто довго доводилося розтлумачувати депутатам «ідеологію» законопроекту. Навіть закоханим в нього. В законопроект.

Яким буде остаточно ухвалений закон про владу — покаже час, так само, як і те, чи ляже він в основу нового проекту Конституції, — на жаль, малою Конституцією назвати його неможливо, навіть з великою натяжкою, — чи все ж таки залишиться регламентом нашого життя (замість Конституції?) «на так званий перехідний період», — гадати важко. Хочеться лише, щоб настав повшидше в Україні час, коли її внутрішня організованість, запрограмована стабільність, відповідальність обох гілок влади стали рисами — характерними для України.

І ще одне. Є така традиція: викидати старі речі під Новий рік. А, погодьмося, шкода буває. Наче якийсь щем у душі. Розумієш, що вже не знадобиться річ, а серцем чогось ніяк розпрощатися не можеш... Магічність якусь мають старі звичні речі, хоча й смішні вони на тлі модерну чи класики або навіть трагічні. Як не крути, а не пасують до навколишнього світу. Можливо, то святотатство у цьому контексті згадувати нашу бувалу у законодавчих бувальцях Конституцію. А все ж скільки її кроїли й перекроювали, скільки в ній суперечностей й алогізмів заклали, що не пасує вона до навколишнього світу. Як і та, що була із шостою статтею про керівну й спрямовуючу силу. А все ж є охочі повернути все назад і стрункими рядами з піснею пірнути знову в оманливий світ нездійснених мрій...

Усе це наша історія. І відкидати її навіть під Новий рік негоже. Її краще врахувати. А Конституцію таки зробити константою. І для нинішніх парламенту, Президента, суду, і для прийдешніх. Та аматорство в цій державній справі поганий радник. Воно таки може підкласти свиню, даруйте.

Світлана ПИСАРЕНКО — оглядач «Голосу України» з парламентських питань, член редколегії.

Закінчила факультет журналістики Київського університету імені Тараса Шевченка у 1981 році. З 1974 року працювала в редакції газети «Київська правда». З листопада 1990 року — в «Голосі України», виступає з проблематики законотворчості, зокрема веде рубрику «Пишемо нову Конституцію України», проведення виборів органів влади усіх рівнів.

ДЕ МИ Є? КУДИ ЙДЕМО?

Василь ЄВТУХОВ, незалежний депутат:

— Суспільство нібито перебуває поза рамками чинного законодавства. Так довго тривати не може, і, природно, що людям набридло оце беззаконня. Сьогодні можна дозволити собі порушити закон, і це зійде з рук, але наступного року, я переконаний, держава покладе цьому край.

Сьогодні суспільні настрої спонукують діяти в цьому напрямі і Президента України, і уряд, і Верховну Раду. Так само я впевнений, що ми йдемо до істотної активізації підприємницької діяльності, від підтримки якої держава здобуде, а не втратить.

Олександр, власник фірми:

— Ми — інопланетяни, котрі після обширного інфаркту опинилися на новій планеті — планеті майбутнього. Нині вони намагаються навчитися ходити, працювати, писати, мислити по-новому. Іноді забуваючи, що вони інопланетяни, що не існує вже колишньої захисної оболонки, яка згортала всіх докупи силою гравітації.

Тепер кожен може відштовхнутися і злетіти. Але правила польотів нікого не обходять. Більше того, ці правила ще не написані. Тому польоти наші безладні й небезпечні. Ми вчимося літати попри все це.

Наближення до себе

ПОБАЖАЙМО ОДНЕ ОДНОМУ ДОБРА

Напевне, можна знайти статистичні дані, представники скількох народів мешкають в Україні. Але ж не кількість головне. Головне, що їм серед нас добре і спокійно. Їхній домівці тут ніхто не загрожує, адже вони рівноправні громадяни держави. Так, у нас складно зараз — не завжди тепло й ситно. Та немає ворожнечі й ненависті, а тому краще життя будуватимемо разом.

Сьогодні ми розповідаємо про новорічні традиції лише п'ятьох народів, представники яких мешкають в Україні. Про них повідали колективні кореспонденти — редакції газет-додатків до «Голосу України», що їх випускають болгарські, єврейські, татарські, вірменські, польські громади й організації.

Колись Іван Драч сказав про Вірменію, що наближаючись до неї, наближаємось до себе, до своєї суті. А хіба не те саме можна сказати і про інші колишні республіки колись величезної країни, що обрали шлях незалежності, та аж ніяк не відчуженя.

Тож новорічної ночі побажаймо одне одному добра. Усім, хто живе в Україні й деінде.

Новий рік по-вірменськи

У Вірменії до Нового року родичі, друзі обов'язково дарують одне одному подарунки, прагнуть забути будь-які образи чи непорозуміння.

За новорічним столом обов'язково присутній глава сім'ї: батько, дідусь. Вони кажуть добрі слова: про життя родини, про справи, якими члени сім'ї зайняті, про спільних знайомих і друзів. І дякують Богові за всі блага, які — навіть щонайменші — мали від життя.

Цієї ночі в оселі має бути багато світла і всю ніч застелений святковий стіл — як запорука добробуту не лише минулого року, але й сподівання на це року прийдешнього.

Якщо в домі є хворі — до них ставляться з особливою увагою: милосердя до хворих, побажання їм одужання, і не лише їм, але й усім, з ким родина приятелює.

За святковим столом неодмінно згадають про добру людину. Адже вдячність до неї — свідчення доброти того, хто ці слова промовляє.

Такі традиції вірменського народу, дотримувані вірменами, які мешкають в Україні. Хоча нам не менш до вподоби і звичаї української землі. Адже після новорічного тосту ми щиро вітаємо сусідів і знайомих, а тут уже звичаї зливаються. Адже ми бажаємо одне одному добра.

Редакція газети «Арагац» — колективний кореспондент «Голосу України».

Візьми мандарин і віднеси його у дитбудинок

Не тому, що в дитбудинках не дають дітям мандаринів. Можеш не мандарин або не тільки його. Можеш віднести книжку, можеш — гру або одяг... А може ти здатний перевести туди гроші, на які там куплять для дітей необхідне. Так, справа не в грошах, а в їх кількості і в твоєму бажанні бачити щось іще навколо, крім дебету й кредиту. Гроші для дитбудинку від фірмача чи банкіра або в'язка бананів від родини, котра може дозволити собі цю в'язку не тільки під Новий рік — це речі одного ряду, це — доброчинність. І вона потрібна для діток, ранимих змалку від того, що порушився їхній зв'язок з родиною. Причини різні — наслідок один. У них печальні очі, навіть коли вони сміються. А ще більше такий душевний благодійницький порух потрібен тобі: щоб не черствіти серцем і душею.

От візьми мандарин і віднеси його у дитбудинок. Побачиш — одразу це допоможе тобі по-іншому, ніби спокутував гріх, подивитись на світ. А якщо ти ще й народний депутат, скажімо, чи інший якийсь можновладець, від якого залежить зробити чи не зробити для дитини добро, ну, може, законом, яким, поправкою, розпорядженням чи наказом — ти його, після того, як віднесеш свій «мандарин», обов'язково напишеш і вже не боятимешся, що звинувачуватимуть тебе у популізмі. Станеш другом для дітей з печальними очима, навіть коли вони сміються.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Повідомляють власкори

Микола КОСИЙ (з Харкова)

Чай і сухарі — свято для «дна»

Харківський міськвиконком відкрив перший в Україні притулок для людей без даху над головою. Щоночі тут ночує близько 20 чоловік. Напевно, їх було б значно більше, бо тепло й постіль, але поряд — міліцейський приймомник-розподільник. «Бомжі» обминають його десятою дорогою. Сніданків і обідів тут не подають. А от вечеря буває — 200 грамів хліба і склянка гарячого чаю...

На більше, як пояснив начальник притулку Олег Кравченко, немає коштів. Міськвиконком у змозі оплачувати лише утримання цього помешкання.

30 мільйонів, виділених облвиконкомом, витратили на цукор і тушонку. Тушонку «бомжі» вже давно з'їли, цукру ще трохи залишилося. Тож в новорічну ніч вони без солодкого окропу не залишаться. Можливо, буде й хліб.

Мабуть, сьогодні не найкращий час для розмов про новорічні сюрпризи для бродяг і нетяг, коли на столі й добропорядних громадян не завжди є хліб і до хліба. Та новорічна ніч завжди була можливістю виявити милосердя до тих, кого життя кинуло на самісіньке «дно». Та й невідомо ще, як кожного з нас повернеться доля.

А як виявляють милосердя у Харкові? Начальник притулку пояснив, що він звертався до десятків найрізноманітніших державних і недержавних організацій, просив допомогти, хто чим може.

На його заклики відгукнулися хіба що такі ж бідняки, як «бомжі»: принесли свої старі речі. А багатіям зовсім нема діла до «дна». Обминають притулок і священики. Очевидно, у церкви є більш важливі справи.

За найскромнішими підрахунками, лише у Харкові нині налічується більш як тисяча осіб без місця проживання. І ця кількість зростає. Здебільшого це колишні «зеки», які, спіткнувшись раз у житті (нерідко й не з власної вини), так і не змогли підвестися. Чимало — калік, інвалідів війни, виробництва, сповна використаних і безжально викинутих суспільством на узбіччя життя. То, може, не зайве буде нагадати, що для кожного із них така приємна для нас і морозяна для них новорічна ніч може стати останньою в житті.

Володимир КОРОЛЮК, «Голос України»

Точка зору

ЧИ СТАНЕ УКРАЇНА ЛИМОНАРІЄМ ЄВРОПИ?

Якось доля звела мене з цікавою непересічною людиною, колишнім шахтарем. Понад 15 років він пропрацював у вибої, був навіть бригадиром прохідників. А у 1985 році...

— Виліз я із вибою, і Бог осінив мене, — так, трохи жартуючи, пояснив своє подальше перевтілення.

А перекваліфікувався Олег — це, до речі, його справжнє ім'я — у селекціонера, який спеціалізується на виведенні нових сортів ... лимонного дерева. Уже перший сорт, названий ним «Донецький-85», викликав справжнісінький фурор. І не дивно. Цей лимон плодоносить протягом року. На одному деревці і цвіт, і зелена зав'язь, і стиглі плоди вагою 200—300 грамів.

Бригада шахтарів орендувала теплицю і почала вирощувати лимони. Паралельно розмножувала саджанці, аби цим корисним продуктом могли забезпечити себе і жителі України.

Інформація про диво-лимон швидко вийшла за межі нашої держави. До молодого селекціонера зачастили гонці не тільки з ближнього зарубіжжя, але й , наприклад, з Франції. Пропонували шалені гроші. Але не тільки за саджанці, а й за технологію їх вирощування. Однак Олег на це не погоджувався, бо вважав: плодами (і в прямому і в переносному розумінні) його праці насамперед повинна користуватися Україна.

Знайшлися у нього і однодумці. На жаль, не у державних структурах, а серед людей, які вирішили долю кувати своїми руками і першими ступили на шлях приватного підприємництва. Знайшли спорожнілі теплиці, посадили молоді пагінці лимонних дерев — сподівалися завалити, на перших порах, хоча б Київ екзотичними субтропічними фруктами. А Олег тим часом задумав створити подібний сорт апельсинів.

Довго я не бачився зі своїми знайомими. Аж нинішнього літа нарешті побував в офісі одного з тих, хто вхопився за Олегову ідею, спробував втілити її у життя. Поцікавився, коли можна буде придбати київські лимони.

— Можу тільки пригостити тебе, — сумно одказав підприємець і показав рукою на лимони, що росли уздовж вікон. — Оце все, що лишилося від решти саджанців.

З'ясувалося, перехід на світові ціни у розрахунках за споживання газу, інфляція вдарили так, що мало не став банкрутом — затрати на вирощування лимонів дорожчали, по суті, щомиті: плоди ставали золотими, а відтак хто ж то їх купить? Довелося продати саджанці одному з харківських підприємств.

— Доти, поки правила гри в економіці будуть змінюватися мало не щодня, виробництво в Україні буде не вигідне, — підсумував нашу розмову знайомий підприємець.

А пригадалася мені ця історія напередодні Нового року, бо найбільші сподівання усіх громадян держави сьогодні — на стабільність. Стабільність законодавства, яке виробляє правила гри на економічному полі, стабільність курсу реформ, який не залежатиме від поривів вітрів різних політичних сил.

Якщо вдасться цього добитися у наступаючому році, якщо не тільки політичні сили, але й різні гілки влади не розгойдуватимуть державницький човен, тоді будуть усі можливості для того, щоб розв'язати руки нашим громадянам, розкувати їхню ініціативу.

Упевнений, що кожна людина здатна дати собі раду. І не тільки собі. Скажімо, рік тому високі посадові особи, посилаючись на інформацію Світового банку, стверджували, що на руках у населення України знаходяться близько 7 мільярдів доларів. Сьогодні кількість валюти обраховується цифрою у 12 мільярдів доларів. Тобто протягом року наші люди заробили — інше питання яким чином — більше, аніж обіцяли виділити Україні міжнародні фінансові інституції. Отже, проблема — на мій погляд, найголовніша — полягає у тому, як залучити ці кошти у виробничу сферу, насамперед у структурну перебудову промисловості. Як зробити так, щоб люди повірили владі.

А тому іще одне сподівання на те, що нарешті наступного року співпадуть інтереси щодо економічних реформ як владних структур, так і громадян України.

Бо саме за такої умови у нас будуть вироблятися і ракети, і супутники, і найкращу у світі електроніку, будуть вирощувати не тільки по тонні хліба на душу населення, а й по тонні лимонів, апельсинів, а, може, навіть ківі і папайї! Хочеться, їй Богу хочеться, щоб Україна не тільки відновила славу житниці, а й стала лимонарієм Європи.

Володимир КОРОЛЮК, оглядач відділу економіки. Народився на Волині, де й розпочав свою журналістську біографію після навчання у Львові. Двандадцять років працював у районних газетах, потім — у газеті «Літературна Україна». До переходу в «Голос України» перебував на державній службі.

30 трильйонів, які врятують село

22 мільйони людей в Україні обслуговує споживча кооперація. Це в основному мешканці села, які не тільки годують країну, але й першими приймають на себе удари економічної кризи. Недавно голова правління Укоопспілки С.Бабенко з трибуни сесії розповів про скрутне становище, у яке потрапила мережа сільської кооперації. Адже для того, щоб не було зірвано постачання селян товарами першої потреби та послугами, споживчій кооперації на 1995 рік потрібен державний кредит у 30 трильйонів карбованців. Вони були б витрачені на закупівлю товарів першої необхідності. Що змінилося після вашого виступу на сесії? — запитую Станіслава Григоровича БАБЕНКА.

— Крім співчуття, яке я почув від деяких депутатів, нічого. Хоча правління Укоопспілки просило, крім надання кредиту, передбачити у законодавчих актах звільнення кооперації від оподаткування частини прибутку, що спрямовується на розвиток матеріально-технічної бази та поповнення обігових коштів, розглянути можливість встановлення на 1995 рік державного контракту на основні продукти харчування для жителів зон радіоактивного забруднення, а також дитячих, лікувальних і оздоровчих закладів...

— Це, мабуть, зіпсувало вам настрій?

— Не тільки мені, а тим, хто приходить кожного дня до сільської крамниці і бачить там порожні полиці. Чули б ви, як висловлюються люди на адресу владних структур!

— А що приємного приніс 1994 рік?

— Ми провели з'їзд, який визначив основні засади діяльності кооперації, розмежували власність. А головне — кооперація не розвалилася, ми не стояли осторонь життя країни...

— Чого чекаєте від року кабана?

— Це буде переломний рік для України, якщо вирішимо дві основні проблеми — влада і власність.

— Згадайте якусь новорічну пригоду з вашого життя.

— На жаль, таких не було. Новий рік я завжди зустрічаю у колі сім'ї і найближчих друзів.

ДЕ МИ Є? КУДИ ЙДЕМО?

Сергій СОБОЛЄВ, депутатська група «Реформи»:

— Певний, що йдемо в правильному напрямку. А знаходимось за крок до роздоріжжя. Власне, це підтверджує і здобуток другої сесії Верховної Ради, протягом якої, на мій погляд, так і не сформувалась парламентська більшість. Вважаю, що нині ми переживаємо визначальний період своєї історії, бо розпочалося формування законодавчих актів під програму реформ, яку проголосив Президент України. Півтора місяця на це не досить. Але достатньо для того, щоб піти у правильному напрямку.

Наступний рік повинен дати остаточну відповідь, чи втримається Україна на шляху ринкових перетворень. Це, схоже, буде рік рішучих дій під знаком Президента України.

Ганна Миколаївна, співробітниця НДІ:

— Куди ми йдемо? Звісно, до капіталізму. Але шкода, що наш «перехідний» етап надто затягнувся... Ми — дикуни, і мусить пройти не одне сторіччя, доки українці спроможуться скинути «шкури» і надягнути цивілізований одяг.

Але й це не гарантія того, що щось зміниться у нашому обличчі. Бо у нас усі — від міністрів і до пересічних чиновників — злодії в Законі.

Біда в тому, що ми ніколи не жили «в Європі». Ми жили «за» — «за царизму», «за комунізму», «за фашизму». От і призвичаїлися...

НОВИЙ РІК ПО-ПОЛЬСЬКОМУ

У новорічний день священик після проповіді вітав парафіян і доброчинців, а після богослужіння вдома сам приймав привітання.

Однак найбільше традицій у Польщі пов'язано зі Свят-вечором — останнім вечором перед Новим роком. Цього вечора ніхто не залишається в самотині. Збираються родини, близькі, друзі. Сільська молодь зустрічає Новий рік біля багаття. Дівчата ворожать, так само як і напередодні дня св. Андрія. Ці дні ніби зв'язані між собою, бо св. Андрій — то останнє свято в церковному календарі. Існує повір'я, що дівчина, яка на Свят-вечір, дочекавшись півночі і вдивляючись при світлі двох свічок у люстро, не відведе очей, то побачить свого судженого.

Обов'язкова страва на вечері в останній день року — каша з пшеничної, житньої або гречаної крупи. Молодь, сідаючи за стіл, маже одне одного кашею, а тоді й вікна в сусідніх будинках, щоб наступного року в кожного було повно хліба і на столі, і в коморі.

До настання Нового року на столі має залишитися буханець хліба — знак щедроти Божої. А до хліба — обов'язково сіль. Їх накривають білим рушником, щоб одразу ж можна було подати це частування гостеві або нужденному. Вітаючи одне одного в Новий рік, люди обсипаються навзаєм зерном, бажаючи достатку.

І хоча традиції з часом змінюються, та зберігається якийсь первісний звичай, звичай язичників зустрічати Новий рік у домі, сповненому добром і достатком.

Редакція газети «Dziennik Kijowski» — колективний кореспондент газети «Голос України».

Повідомляють власкори

Віталій МАКСЮТЕНКО (з Сум)

Взуємо Кубу. І собі залишиться

Чергову партію робочого взуття відправило за океан Роменське взуттєве колективне підприємство «Талан». Його продукція за якістю й цінами була поза конкуренцією на міжнародному ярмарку в Гавані, після якого Куба уклала з роменцями взаємовигідний контракт на поставку юхтових черевиків для сільськогосподарських кооперативів, металургійних заводів та інших виробництв.

«Талан» — одне з тих небагатьох підприємств Сумщини, що працюють стабільно й за останні роки не скоротили жодного робочого місця. Більше того, з відкриттям цеху модельного взуття і швейного виробництва чисельність колективу «Талану» зросла майже на 500 чоловік. Попри високі експортні можливості фабрики, переважна більшість продукції залишається, що важливо в умовах товарного дефіциту, в Україні.

Для головної ялинки

На замовлення головного режисера свята різдвяної ялинки у Києві народного артиста республіки Бориса Шарварка Тростянецька шоколадна фабрика «Україна» виготовила і відправила до столиці 4,5 тисячі дитячих подарунків. У них найкращі вироби з шоколаду. Смачного вам, маленькі кияни!

Сергій МЕЛЬНИЧУК (з Рівного)

Даруй літа щасливії...

Уже 26 років мешканці Рівненської області захоплюються співом цього чудового хорового колективу. Українські народні співи, колядки, щедрівки, музичні віншування — усе це дарує людям «Верес».

Скільки разів його хвилюючий спів чули рівненці у своїх домівках, на площах і вулицях Рівного у дні новорічних і Різдвяних свят! «Верес» традиційно щороку відкриває головну ялинку обласного центру виконанням урочистого тропару «Різдво Твоє, Христе Боже наш». А потім — у місто. І зустрічають талановитих колядників і щедрувальників у квартирах, просто на вулиці, у магазинах, навіть на вокзалах...

Останніми роками колядникам дають гроші. І куди ж їх діває «Верес»? А перека́зує на будівництво Покровського собору, пам'ятника Тарасу Шевченку чи воякам УПА, на потреби будинку дитини.

«Верес» — лауреат всеукраїнського конкурсу «Український народний спів». І ось знову надійшла пора, коли з його уст урочисто звучить:

Даруй літа щасливії
Нашій славній Україні...

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ, «Голос України»

Точка зору

Кому в нас не вистачає влади?

На 52-му засіданні Верховної Ради України сталося те, що давно прогнозувалося політиками й соціологами — два кити, на яких тримається нині влада в Україні — президентська структура й законодавчий орган відкрито вирішили розібратися, як же розплутати оті гілки влади, що так міцно і хитро переплелися.

В принципі, ситуація ця нормальна, через неї пройшли всі без винятку країни, які добували незалежність і зводили свій власний державницький дім. От тільки атмосфера, у якій зріла ця неминуча подія, не могла не насторожувати тих, хто твердо знав, що рано або пізно треба буде братися за скальпель, щоб обережно, не пошкодивши живу тканину державництва, розділити функції її життєво важливих органів.

По-перше, немало політичних провидців не просто аналізували можливий сценарій того, що сталося, а відверто підштовхували, провокували обидві сторони до сутички — і все лише заради групових інтересів чи власних амбіцій — горе нам та й годі з своїм українським «менталітетом». Згадаймо хоча б, як задовго до обговорення проекту закону про владу сторінки деяких газет аж рясніли заголовками, де передрікалася неминуча війна між командою Президента України і парламентом.

По-друге, знову ж таки окремі газети і телепрограми розгорнули справжню артпідготовку, б'ючи по передових позиціях і тилах Верховної Ради України. Доходило до абсурду: законодавчий орган звинувачували в тому, що в країні розкрутився новий виток інфляції. Нібито парламент, а не Кабінет міністрів розписував нові ціни, піднімав планку закупівельних тарифів, що, зрештою, не могло не потягнути за собою емісійний ланцюг. Так, Верховна Рада дала згоду на друкування нових грошей, але під конкретні програми, як, скажімо, для закупівлі хліба, що до справжньої інфляції має віддалене значення. Але всі громи і блискавки сипалися чомусь тільки на купол законодавчого органу.

У політиці існує один нюанс: перша особа не завжди говорить те, до чого кличе її власний талант і совість — вона часто змушена вибирати тональність і слова під тиском певних наближених політиків.

До честі Президента України, він в цілому витримав діловий, спокійний тон своєї аналітичної промови, хоч теж, на жаль, не втримався від певних звинувачень на адресу депутатського корпусу і в цілому законодавчого органу, навіть незважаючи на те, що сам був обраний народним депутатом.

Глава парламенту теж не спокусився можливістю довести, хто ж у нашій країні все-таки винний у її нелегкому житті. Хоч з властивою йому м'якістю й інтелігентністю розставив всі крапки над «і».

Отож здавалося, що операційний процес іде без якихось несподіваних ексцесів і ускладнень. Президент проти такої інституції, як Ради на обласному й районному рівнях? Ну й що? Він має право на свою позицію. На те й зібралися сотні кращих умів у купольнім залі, щоб знайти розумні рішення й моделі розвитку нашої державності. У відвертій і чесній дискусії можна завжди відшукати соломонове рішення. Тим більше, що і проект Президента, і проект Закону про місцеві Ради мають дуже багато спільного.

На жаль, політичні пристрасті вибили роботу з конструктивного русла. Цікава деталь: депутати і групи, які підтримують главу парламенту, беззастережно висловились за збереження Рад на усіх рівнях. Ті ж, хто конфронтує з ним, — підтримали президентську модель. Вони навіть договорилися до того, що Голова Верховної Ради має занадто багато повноважень, і за ним, мовляв, треба лишити тільки функції спікера.

Зрештою, відкинемо усі ці пристрасті, про які говорилося. І запитаємо: кому у нас не вистачає влади? Президенту, Голові Верховної Ради, ще комусь? Та правильно говорили депутати: влади у всіх досить. Бракує відповідальності за свої дії у всіх гілках влади, на всіх вертикалях і горизонталях держави. І справжнього, а не «мікрофонного» чи «мегафонного» уболівання за нинішнє й майбутнє України.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ, завідувач відділу з парламентських питань. У «Голосі України» з першого номера газети. У пресі — майже 30 років. Починав з районної газети. Далі — «Молодь України», де пройшов шлях від молодого кореспондента до заступника головного редактора. Потім — головний редактор газети «Студентський гарт», головний редактор кіностудії ім. Довженка, головний редактор головної редакції літературно-драматичних програм Українського телебачення, завідувач відділу газети «Радянська Україна». Володар одного з найвищих призів Міжнародного кінофестивалю — «Срібний голуб», автор кількох публіцистичних книг.

ДЕ МИ Є? КУДИ ЙДЕМО?

Петро СИМОНЕНКО, фракція «Комуністи України за соціальну справедливість і народовладдя»:

— Об'єднання націоналістів з Центром, представники якого репрезентують великий капітал, може призвести до остаточної руйнації економічного потенціалу держави. Ми з самого початку попереджали Президента України про згубний вплив економічної дезінтеграції України з іншими державами СНД.

Ось до чого дійшли: якщо два роки тому частка експорту у валовому національному продукті становила 12 відсотків, то вже цього року — 2.

Впевнений, що робітничий клас, трудове селянство і інтелігенція вже скоро зрозуміють небезпеку псевдоринкових процесів. Громадська думка вже наступного року схилиться до політики лівого крила політичних партій.

Оксана Петрівна, колишня вчителька:

— Я нічого вам не скажу, бо почну плакати. От стою — продаю «скалки» колишнього більш-менш благополучного життя...

Повідомляють власкори

Василь БАБУХ (з Чернівців)

Олень Борис, котрий живе серед людей

Гостей, що приїжджають на зимовий відпочинок до високогірного села Селятина Путильського району, радо зустрічає красень-олень з короною розкішних рогів. Він, колись врятований місцевими лісниками від повені, так звик до людей, що вже забув дорогу до карпатських пущ.

Олень Борис, так охрестили його селятинці, вдень мандрує дорогами, бавиться з гуцулятами, а вночі повертається до вольєри, спеціально зробленої для нього працівниками Путильського лісокомбінату. Поряд з ним мешкають ізюбри, плямисті олені, кілька братів по крові — благородних карпатських оленів. У персональний кошарі розкошує дик-вепр.

Усі ці звірі були вирятувані колись із біди лісниками-селятинцями. Нещодавно до цього лісового товариства долучили ще одне оленятко, яке заплуталося в прикордонній дротяній огорожі.

Опікується ними лісничий Селятинського лісництва, заслужений лісовод України, ентузіаст-природолюб Іван Шкеул. Допомагають йому підгодовувати тварин місцеві дітлахи. Це господарство отримало статус шкільного лісництва, до речі, єдиного в Україні.

Зараз Буковинські Карпати вкриті півметровим пластом снігу. Довкіл панують тріскучі морози. Важко звірині у холодних пущах... Але вихованцям шкільного лісництва голод не загрожує — для них на зиму заготовлено багато отави, гіллячок, кукурудзи.

Інколи з лісів до стіжків сіна прибиваються й дикі звірі, й ніхто їх не відганяє. Люди розуміють: голод — не тітка. А корму вистачить усім.

Ганна РОМАНЦОВА, «Голос України»

Що у Свободи в голові, те у нас на груші

Кажуть, один чолов'яга порадив з трибуни американського конгресу політикам завітати до голови пані Свободи. Там, мовляв, на них чекатиме свіжий погляд на їхню американську дійсність. Про те, в чому була суть, — іншим разом. Скажу лише, що народний депутат України Олександр Лавринович у тій голові був. Але про американську дійсність ще зі шкільних років він знає більше, ніж пересічний американець, а тому члену Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи мало б більший сенс залізти, скажімо, на... грушу. Десь у районі Полтавщини...

Не знаю, чи погодиться зі мною Олександр, але на груші він таки був. Щоправда, мав інший клопіт — просто розріджував гіллячки. І знімок є такий в сімейному альбомі. Навіть минулий Новий рік під тією грушею зустрічали — з бенгальськими вогнями, шампанським... Але цього року сім'я зустрічатиме свято у київській квартирі, що все ж таки засмучує. Три місяці тому старенька хата, що правила за дачу Лавриновичам, згоріла.

Любили мальовничий куточок на березі Псла і дружина Світлана, і сини — Максим і Віталик. Сказано: така твоя доля. Проте хоч як я намагалася розчулити Світлану і почути щось на зразок: «аби був, як усі», «ніколи ні в чому не допомагає» — все марно. У цій сім'ї все незвично — політика (принаймні, спільні погляди) — на двох, господарство — на одну, тобто на дружину. Таткове виховання синів — або після 10-ї вечора, або до о пів на восьму ранку... Вихідних нема, відпустка випадає на кілька років раз, цього літа — двотижнева.

І познайомились незвично — на зборах будзагону. Олександр — студент КДУ — був командиром будівельного загону фізичного факультету. Тоді, як вважає, почав «іти в політику», — насправді ж просто намагався створити з бойового підрозділу комітету комсомолу щось більш корисне. За що його виключили з «лав».

— Щоправда, згодом повернули і квиток, і особисту картку — «на пам'ять» за якісь особливі «армійські» заслуги...

...Що ж до теорії стримувань і противаг, то в сімейному варіанті шальки терезів все ж таки схиляються в бік Світлани. А батько — безперечний авторитет. Як конституційний суддя.

— Зі старшим — 16-річним сином Максимом — у нас ніколи й не спалахує суперечок на політичному грунті. Він давно працює у Народному Русі, мріє, як я колись, вступити до Інституту міжнародних відносин... Іноді його серйозне ставлення до політики мене лякає.

Молодший син Віталик — школяр Києво-Могилянського колегіуму — так зреагував на моє запитання про татків рід занять: «Е, це у сфері законодавства. Хіба не зрозуміло?»

До речі, Віталик здійснює ще одну мрію Олександра — отримує музичну освіту. Мрію нездійсненну, бо абсолютного слуху Олександрові Бог не дав. Попри повагу до хобі Білла Клінтона, свій політичний імідж він веде від менш романтичної, проте більш точної професії. Лазерні технології, скажу вам, справа не багато простіша, ніж політика!

Сам Олександр каже: **«Я люблю у всьому точність. Точність мети, розрахунку шляхів її досягнення, оцінки того стартового майданчика, з якого доведеться розпочинати».**

Згадую лишень, що у червні його пропозиція про прямі вибори голів місцевих Рад, котрі одночасно очолювали б виконавчу владу, не знайшла підтримки в парламенті... Сьогодні на тих самих засадах будує самоврядування проект Закону про владу.

Не обіцяла, що ні слова про політику, тому вкотре намагаюся настроїти Світлану на «потрібну» ноту: а де був чоловік 19 серпня 1991 року?

З'ясовується, у Запоріжжі, на «Червоній Руті». Звідти одразу ж поїхали з Левком Лук'яненком на штаб-квартиру УРП — писати заяву Руху щодо подій у Москві.

— Це, здається, найкоротший політичний документ, який мені доводилося писати — чотири пункти.

Від газетярів Олександр дізнався про списки «неугодних», що готувались. Кампанія, запевняє, у нього була б непогана... З Інституту надтвердих матеріалів Лавриновича поспіхом, «заднім числом», звільнили...

Світлана пригадує дещо з часів більш приємних:

— Тільки-но вщухла паперова буря у квартирі — після захисту кандидатської. От, думаю, за докторську береться — відпустку візьме... Та де там — почався Рух, збори, складання Статуту до другої ночі... А були ж щасливі часи, коли ми ходили на лижах у Голосієві, відпочивали разом!

Багато що було в житті цього подружжя — і студентське кохання, і будзагін, і своя перша службова квартира (щоб її отримати, Олександру довелося влаштуватись двірником). І була... груша, де Олександр вчився обпилювати гілля за книжкою. А що дача згоріла — то у міс Свободи не болить за тим голова. Проте можливо, бере заздрість — дещо з груші все ж таки виднішe.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Точка зору

Не хочу воювати!

У рейсовому літаку «Тель-Авів—Київ» моєю попутницею була жінка такого поважного віку, що мені навіть цікаво стало: куди це її життя покликало? І, як це часто буває в дорозі, розговорилися. Історія, розказана нею, й досі не йде мені з думки.

Представилася жінка Ганною Киянською.

— Маю в Україні неоплатний борг, — сказала вона. Було в її інтонації щось таке, що змусило мене придивитися до неї уважніше.

...Коли німці зайшли до їх містечка на Житомирщині, Беті було 16 років. На очах у неї і її молодшого брата розстріляли батьків — учителів місцевої школи: євреї не вписувалися в «новий» порядок. Дітей відправили в гетто — нашвидкуруч збиті бараки, обгороджені колючим дротом. Завошивлених, у виразках, знесилених від голоду їх вивела за ворота українська селянка Ганна Сахневич.

Коли б Ганна була билиною в цьому світі, то тоді могла б заплатити за цей вчинок найвищою міркою — власним життям. А в неї на руках — четверо власних дітей...

Півроку вони сиділи на печі, поки ця свята жінка, продавши все, що можна було продати, купила для них посвідки, куди вписали прізвище: Іщенко. Бетя стала Ганною. І нині, коли в Ізраїлі її називають Ханною, вона твердо заперечує:

— Я — Ганна.

Доля послала дівчині немало випробувань. До Німеччини її вивозили в телятнику як Ганну Ішенко разом з іншими українськими полонянками. Три роки відпрацювала на бауера. За цей час досконало вивчила німецьку. Після визволення повернулася до Піщанки Дзержинського району на Житомирщині, до мами Ганни. А куди ж іще? Звідси й заміж пішла, а суджений був із Закарпаття. Там і прожила вік. Мами Ганни вже давно немає, але врятована нею Ганна ніколи не забувала своїх названих чотирьох братів і сестер.

І все б нічого. Та три роки тому поштарка принесла конверт. Лист був без підпису, і зрозуміло чому: обіцяв анонім «спалити все жидівське кодло, коли господар не принесе п'ять тисяч «зелених». Хтось позаздрив на їхній великий, чи не найкращий у селищі дім. А то було все, що вони мали.

Тоді вона сама сказала: «Досить». До Ізраїлю вони виїхали всією родиною, у якій вже були й українці, і росіяни, бо їхні діти одружувалися з любові, не зазираючи до паспортів своїх суджених.

— Нам усім тут добре, — випереджаючи запитання, сказала моя попутниця. — Одне мені болить: стара вже, помру і не простить мені Бог, що не повернула боргу. Коли не мамі Ганні, то хоч би її дітям. От добилася, що всіх їх занесено до списку праведників світу. Адже було їм тоді більш як по 13 років, могли б виказати німцям, а не виказали. Тож мають право на довічну пенсію від одного зі світових благодійних фондів.

Тільки й залишилося, що поїхати до Києва в посольство Ізраїлю в Україні. Та знаю, що не поїдуть вони зі своєї Піщанки. Оце я й зібралася...

Боже ж ти мій, скільки років минуло, а в людини болить душа, що не встигне відплатити добром на добро. Для неї війна ще не закінчилася...

Здається, тільки нині, коли телевізійна хроніка до кожного дому наближає війну в колишній Югославії, сьогоднішній Чечні чи деінде, я згадую свою покійну маму, котра пережила війну і щиро дивувалася, прийшовши додому з магазинних довжелезних черг: чого це люди такі сердиті — хліб є, масло є. Аби війни не було, то можна все пережити...

І люди старшого покоління, що як заклинання повторюють: «Тільки б війни не було» — я їх по-справжньому розумію лише нині, коли на екрані телевізора з'являються пошматовані вибухами тіла.

Пам'ятаю недавній телерепортаж з Чечні. Красива, молода журналістка безпристрасно перелічувала, скільки на підступах до Грозного згоріло російських танків і вертольотів. Вона навіть по-жіночому не жахнулася, що в тих танках і вертольотах загинули солдати.

Хто замислювався над фактом: українські ультрапатріоти стали бойовиками в Чечні — поїхали, щоб зі зброєю в руках відстоювати свободу — читай, убивати...

Чи вже не досить боронити й завойовувати танками? Андрій Вознесенський, російський поет, з болючим спазмом у горлі написав у «Комсомольской правде»: «Спать не дают мне экзекуцией слова танкиста без затей: « Я не могу наматывать на гусеницы женщин и детей...».

А наш український, не менш талановитий поет, без сумнівів поривається до Чечні... «боронити», ще й не соромиться в цьому зізнатися.

Не хочу воювати! Не хочу бути навіть свідком війни. Нехай отямляться наші й інші політики, хай «воюють» за столом переговорів, бо мені однаково жаль чужих синів — і російських, і чеченських, і українських, які нині гинуть в бою за... За що?

Коли чую про черговий сплеск чиєїсь ненависті по радіо або читаю про це в газетах, то відразу згадую ту жінку в літаку, що летів з Ізраїлю в Україну...

Ну, не треба воювати, бо війна, виявляється, і перед смертю болить...

ПИСАНСЬКА Валентина Вікторівна, редактор відділу міжнародних новин.

Закінчила факультет журналістики Київського університету.

Працювала в газетах — Ружинській районній (Житомирська область), столичній «Вечірній Київ».

Заслужений журналіст України.

ДЕ МИ Є? КУДИ ЙДЕМО?

Олександр КАРПОВ, Міжрегіональна депутатська група (МДГ):

— Ми стоїмо на порозі реформ. Справді, як законодавча, так і президентська виконавча влада наробили вже чимало помилок. Але головне полягає в іншому: більшість парламенту одностайна з програмою Президента України — йти шляхом радикальних перетворень.

Що нас чекає? Михайла Горбачова теж про це запитували. Він відповідав: «Краще життя». А по закінченні оплесків додавав: «Або більш скрутне. Це діалектика»...

Галина, редактор видавництва:

— Хто ми такі? Ми — громадяни України. Це така країна, в Центральній Європі. З багатющою історією, та, на жаль, не має досвіду життя в незалежній державі. Вже три роки минуло відтоді, як ми заявили про свою «суверенність». Гадаю, час уже визначитись, хто ми такі й куди йдемо. Саме наше затяжне дитинство і є причиною нинішньої суспільно-економічної кризи.

Я не знаю, куди ми йдемо, але чітко уявляю, куди ми повинні прийти — до нормальної цивілізованої держави, яка забезпечувала б нормальне, гідне людини життя. Але для цього кожному слід дещо усвідомити для самого себе.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

«Я зламав ногу, так ми і познайомилися»,

або Розмова з «дипломатичним подружжям» без протоколу

Як з'ясувалося, дуже складно сфотографувати сім'ю дипломата, особливо коли у ній є четверо симпатичних і непосидючих дівчаток: Марія, Клара, Анна та Ізабель, найстаршенькій — вісім з половиною років, наймолодшій — півтора. Відчувається, що дівчатка фотографуватися полюбляють, тим паче з батьками, бо така нагода випадає не часто. На сімейний знімок потрапив навіть дідусь Франциско Деасіс Грієко, в минулому бразильський дипломат, який очолював посольства своєї країни в Угорщині та Голландії, а нині він пенсіонер і приїхав у гості.

Олександру Грієко готували для кар'єри. Тому планів про майбутню сім'ю, як це роблять звичайні дівчата, вона, за її власним зізнанням, не складала, хоча й мріяла про... четверо дітей. Здобувши освіту перекладача-синхроніста, зі знанням іспанської, португальської, англійської мов, отримала направлення до посольства Бразилії у Великобританії.

— Ми познайомилися у День закоханих: у Бразилії його святкують 12 червня, — згадує пан посол. — За місяць до цієї иодії, я був в Іспанії і зламав на лижах ногу. Тому півроку проходив у гіпсі, і найперші місяці нашого знайомства пересувався з допомогою милиць.

Отож позаду десять років знайомства і рівно дев'ять (день у день) подружнього життя. Про це свідчать дев'ять червоних троянд, що стоять у вазі на чільному місці. А мені пощастило, бо потрапила на сімейне торжество.

За сімейним столом, коли за вікном справжній новорічний сніг, а в кутку прикрашена ялинка, відкривається багато таємниць: будується нове приміщення посольства, у дворі якого буде маленький садок, в якому ростимуть липи і троянди, мабуть, для того, щоб наступні річниці весілля відзначати квітами не з Бессарабського ринку, а вирощеними руками Олександри.

У цій сім'ї річниця одруження розпочинає період свят. Різдво, Новий рік, 6 січня — День трьох королів. Цього дня до новонародженого Ісуса прийшли три королі з дарами. В Італії та Іспанії — свято дуже велике, і діти одержують подарунки саме цього дня. Оскільки в Аргентині багато переселенців з цих двох країн, то традиції переплелися. В сім'ї Бакерісів дітей обдаровують на Різдво, і на День трьох королів. А в найстаршої Марії 10 січня ще й день народження.

Люб'язні господарі пояснюють мені, що святкування Нового року в Аргентині відрізняється від святкування в Україні хіба тим, що у нас це свято сімейне, а у них — друзів, коли келих підносять за дружбу і вдалий наступний рік. А Діда Мороза в Аргентині називають Папа Нуел. До речі, цей казковий персонаж (Санта Клаус, Пер Нуель, Дід Мороз тощо) мав свій прототип — італійського єпископа Ніколаса: він зробив подарунок бідній дівчині, щоб вона могла вийти заміж. І після того, як римська церква його канонізувала, прийнято вважати, що той, хто робить подарунки, і є Святим Миколаєм.

Спитати пана посла про економічні та політичні проблеми наших держав язик так і не повернувся. Коли, позираючи на кореспондента, в кімнату входять четверо симпатичних дівчаток, ведучи за руки дідуся, дуже серйозного в минулому дипломата, і вмощуються поруч з дуже серйозним сьогодні послом Аргентини в Україні, щоб сфотографуватися на сімейне фото, розумієш, що найголовніші міжнародні теми — це любов і сім'я.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

НОВИЙ РІК ПО-ТАТАРСЬКИ

Кримські татари Новий рік святкували на всьому півострові, але в різних регіонах називали його по-різному. Наприклад, на південному березі це була «Календа»(латиною — перший день місяця), а 22 грудня — «Кантар», що значить «терези для великих вантажів». Мається на увазі рівноваги (зимове сонцестояння).

До свята господарки готують «Яни йил кобетесі». Це пиріг, начинений курятиною з рисом. Зверху в центрі кобетесі ставлять нефарбоване варене яйце. Готують білу халву. До того, як вмоститися навколо святкового столу, члени сім'ї намагаються непомітно мазнути обличчя один одного сажею з-під казана. Зчиняється галас, жарти й розпочинаються розваги.

З настанням темноти хлопчаки вдягають навиворіт шубу, гуртом ходять від хати до хати, вигукуючи: «Календа, календа, календа!» Підходять до хати, вимовляючи татарською вірші, що в перекладі означає: «Коли пригощатимете, хай у вас народиться хлопчик, коли ж — ні, лиса дівчинка».

Дівчата цієї ночі колядують. Хлопець ввечері тайкома відвідує кохану дівчину і питає її, чи готова вона прийняти сватів. Якщо так, то вона дарує хлопцеві вуглинку як знак згоди бути господинею його домівки.

Цієї ночі спати лягають, загадавши бажання. Наступного ранку розповідають сни, що бачили, бабусі чи матері. Вважають: те, що наснилося цієї ночі, збувається.

Редакція газети «Голос Крыма» — колективний кореспондент «Голосу України».

Христофор ГРУША

Поміж нами, кабанами

Чудова річ — історичні паралелі! Приміром, приємно думати, що великий Будда виділив Україну з-поміж інших земель і віддав один рік свого космічного календаря Кабанові, істинному представникові нашої цивілізації. Або ще: кажуть, гуси врятували Рим. А от наш брат врятував щось незрівнянно більше. Бо князь Володимир вже був готовий ісламізувати Русь-Україну, але вчасно дізнався, що це ж доведеться сала не їсти, та ще й «лицом кавказской национальности» обзиватимуть — передумав, і правильно зробив, з огляду на суто внутрішні справи деяких нинішніх держав.

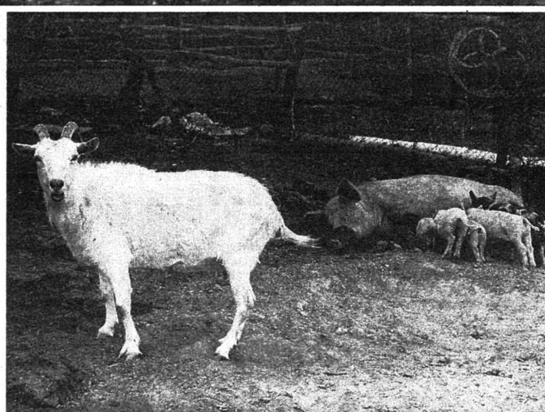
Приємно також згадати, що й Європа робила нам честь: знаменитий британець В. Пух кріпко дружив не з ким-небудь, а з Пацем — безсумнівно, українцем, закинутим долею на чужину. Як бачите, наш брат глибоко закорінений у світову генетичну пам'ять.

Однак, правду кажуть: яка епоха надворі, такі й свині.

Чи не тому останнім часом ми стали схожі не на благородних свиней, а на сучасних рекетирів, отих спортивних, мускулястих, підтягнутих хлопців, що не встигають нагуляти сала й на палець і вмирають молодими...

Бо, як не кожна птиця долетить до середини відомої вам ріки, так не кожен хазяїн нині може догодувати свого кабана до стандартних чотирьох пальців сала, і не всякий з кабанів доживе до року нашого тріумфу...

Фото з архіву редакції.

Точка зору

Сергій БОРИСЕНКО, «Голос України»

Не забути сироту й убогого

Лялька Барбі виявилася чудовою нареченою для Петрушки... А історія їхнього дивовижного кохання розгорталася довкола ошатної ялинки, що її влаштували вихователі будинку «Малятко» для дітей від одного до трьох років. Діти сміялись як діти. Кожний малюк — на руках вихователя або лікаря. Увага всіх прикута до Барбі і Петрушки...

Такі ялинки влаштовують під Новий рік на Лісному масиві Києва відтоді, як на кошти, зароблені на одному з комуністичних суботників, спорудили красень-будинок для сиріт. І щороку, проходячи повз засніжений острівець чепурних сосен і ялин, мимоволі думаєш, як буде цього разу.

Цього разу на узлісся приїхала іномарка і якийсь час за вивантаженням гуманітарної допомоги ми спостерігали з вродливою молодою жінкою. Як з'ясувалося, Світлана в минулому вихованка цього будинку. Тут її навчили ходити, оскільки матері не знає, а батько і брат «весь час сидять». Коли їй виповнилося три роки, її перевели звідси до дитячого будинку на Подолі, а вже потому — в інтернат. Життя, втім, так і не склалося, хоча іншим значно важче. Світлана усміхається: їй навіть де в чому поталанило. Незважаючи на те, що перенесла тяжку операцію на серці, що, зрештою, не дало змоги включитися в роботу, вона одержала квартиру на Троєщині, народила маленьку Оленку.

Та саме лихо не ходить: через виявлення палички сальмонели зачинили на карантин пологовий будинок. І тоді вона приїхала з дитиною сюди — на Лісовий масив. Ні, її не позбавили материнських прав. Просто в «Малятку» чудові умови для утримання малолітніх дітей. Недарма вони багатьох лікарів, вихователів і сестричок називають матусями. «А бачили б ви, скільки сліз, коли настає час переїздити до дитячого будинку!», — каже Світлана...

І її слова підтверджує незабаром лікар педіатр вищої категорії Алла Кузьміна, що перевозила цього року дітей до дитбудинку.

— Справді, — каже вона, — Міністерство охорони здоров'я і Міністерство освіти мають дати дозвіл нашій установі утримувати сиріт принаймні до семи років, бо такі переїзди завдають малечі неабияких психологічних травм. Тим паче, що для цього є всі передумови — підпорядкування установи санаторному управлінню міськздороввідділу, цілком імовірне розширення наших фондів за рахунок будівництва нового корпусу відновлювального лікування, зрештою, висока кваліфікація наших кадрів.

Чи не бракує чогось — не запитував. Бо, зрозуміло, що не все сьогодні можуть дати «Малятку» підприємства Ватутінського району, але Алла Віталіївна не пам'ятає випадку, щоб у чомусь сиротам відмовляли.

Учора і сьогодні когось залишає мати у пологовому будинку, а когось — просто на вокзалі. Моя випадкова знайома Світлана ламала на скибочки маленького мандарина, пригощаючи свою дочку. Мандарин спонукав до вселенських асоціацій і узагальнень. Яким чином молодій державі добитися того, щоб кожна долька-скибочка — вже не мандаринова, а людська — не залишилися на узбіччі життя? Як у пророка Мойсея, котрого також зреклися в дитинстві, а він став поводирем цілого народу?! А з іншого боку — чи не зарано Україна ратифікувала Конвенцію з прав дитини, якщо й досі не має можливостей забезпечити їй найперше право — бути дитиною?! Бо як не крути, не нагодувати кожного знедоленого, не зігріти, не вивчити без батьківської ласки, коли держава з порожніми кишенями, а ще живе стереотип: «українська сирота не може стати американським сином». І ламаються людські дольки, як мандаринові.

І подумки відповідав: не зарано. Бо Україна ніколи не знала, що таке сиротинство і не може миритися з ним нині. Це проти нашого, якщо хочете, менталітету. Не зарано. Бо раптом не обмежимось самою ратифікацією, а приймемо Державну програму захисту прав дітей, як це заведено у світі.

Не зарано. Бо на Лісовому масиві Києва таки засвічуються під Новий рік ялинки.

Київ.

БОРИСЕНКО Сергій Миколайович, завідуючий відділом новин. 13 років працював редактором багатотиражної газети на одному з провідних підприємств Києва, у ряді іноземних інформаційних агентств. 1982 року закінчив факультет журналістики Київського держуніверситету. Спеціалізується на висвітленні економічної тематики.

Людмила ГРАЧ, «Голос України»

Трішечки радості на схилі літ...

Новий рік завжди був святом сімейним, домашнім. А як ведеться тим, хто волею долі позбавлений тепла рідної домівки, де й стіни гріють? Чи не почуваються вони забутими і непотрібними?

Я вирушаю до будинку старих, щоправда, нині він прибрав назву геріатричний пансіонат, щоб дізнатися, як його мешканці зустрічатимуть новорічне свято.

Розташований на околиці Києва тихий прихисток для самотніх старенньких — сучасна споруда, у якій тихо плине життя, без метушні. В передпокої мене зустріли велетенські фікуси, під якими сиділи дві бабусі, що, певно, повернулися з прогулянки. На моє запитання одна з них задерикувато, але цілком серйозно повідомила:«Буду Снігуронькою!»

З'ясувалося, що тут до зустрічі Нового року всі готуються завчасно і за повною програмою. Колишній міністр соціального забезпечення, а нині директор цього пансіонату Дмитро Стаднюк розповів, що в концерті художньої самодіяльності беруть участь усі, хто в змозі — співають, декламують. Новорічної ночі на всіх чекає святкова вечеря (овочі й зелень зі свого присадибного господарства). Старі люди — палкі прихильники городництва. Картоплю вирощено власноручно.

А який же Новий рік без шампанського?! Чоловіча половина про це подбала, адже свій ларьок та магазин поблизу і 25 відсотками пенсії кожен розпоряджається самостійно.

Я заходила до кімнат несподіваним гостем — скрізь відпочивали або дивилися телевізор, але зустрічали мене з усмішкою. Затишно, усі вигоди. Рідні серцю фотокартки молодості ...

Усе було б звично. Та в одній з кімнат я побачила стіл, заставлений гвоздиками. З'ясувалося, в тісному колі четвертий день (!) відзначали... весілля. Відомий, особливо старшому поколінню, народний артист СРСР Володимир Дальський одружився із заслуженою артисткою УРСР Галиною Кабанець.

— Чи давно ви знайомі? — поцікавилася я.

Галина Андріївна розповіла ледь не «кіношний» сюжет:

— Познайомилися в Харкові у 37-му. Він був уже знаменитістю, а я лише студентка. Він залицявся до моєї подруги, а мені таємно подобався. І лише через 50 років ми знову зустрілися у Будинку ветеранів сцени, що в Пущі-Водиці...

— Як ви зустрічатимете Новий рік?

— Ми залишаємося романтиками. Ось готуємося до вистави «Мартин Боруля».

Мені не хотілося залишати цих людей. Побажавши всього найкращого, я вийшла з кімнати, де за дверима залишилася інвалідна коляска, подарована старому артистові Дальському нинішнім міністром соціального забезпечення...

На знімку: подружжя Г. Кабанець і В. Дальського (у центрі) прийшли привітати друзі.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ДЕ МИ Є? КУДИ ЙДЕМО?

Антон БУТЕЙКО, депутатська група «Центр»:

— Мало не кожен з народних депутатів під час передвиборчої кампанії обіцяв обстоювати передусім економічні інтереси держави. Аби так і сталося, як обіцялося! У грудні Верховна Рада не нагадувала б школяра за день до іспиту.

Керівники Верховної Ради відповідальні за незадовільну організацію законотворчого процесу. Це одна з причин, чому ми затримались з реформуванням економіки, припустилися багатьох огріхів і помилок.

Тим часом, депутатська група «Центр» свого часу пропонувала адміністративну відповідальність за зволікання підготовки, скажімо, законопроекту про Державний бюджет на 1995 рік — аж до позбавлення заробітної платні членів Кабінету міністрів. Але говорили про активізацію реформ — і водночас натискали на гальма.

Хочеться вірити, що наступного року так не станеться. Програма Президента України нібито багатообіцяюча, але навряд чи здійсненна, якщо не матиме підтримки з боку усіх гілок влади.

Сергій Анатолійович, водій трамваю:

— Куди йдемо? Та пиво пити!

Володимир МАРЧЕНКО, Соціалістична партія України:

— Нині, на мій погляд, Україна стоїть на шляху хибних реформ. Щодо владної кризи, то я її не бачу. Певен, що Президент України має достатньо повноважень для того, щоб здійснювати реформи.

Проте трудові колективи вже почали усвідомлювати, що нинішня програма приватизації не стимулює товаровиробника на ефективне господарювання.

Помилка держави, що вона усувається шляхом непоміркованої лібералізації від контролю за суспільно важливими процесами. Зокрема, від підтримання життєвого рівня населення.

Ми йдемо до усвідомлення хибності проголошеної політики у сфері економічних реформ. І до зближення свідомості народу з переконаннями політичних партій лівого крила.

Володимир КАРПОВИЧ, висококваліфікований токар (у минулому):

— Я не знаю, де є ми. А знаю, де я — серед безробітних. Хоч у тому минулому, яке нині лають демократи, про мене писали в газетах, обов'язково додаючи: «Токар — золоті руки».

Куди йдемо, я сам не знаю, а з балачок політиків це важко втямити.

Леля Ванга дивилась у воду...

Торік, 31 грудня у нашій газеті відома болгарська віщунка Вангелія Гуштерова зробила абсолютно правильний, як ми переконалися, прогноз для України на 1994-й: «Крові не бачу, попелу також»...

Без сумніву — це найбільший здобуток року, що минає. Були нестатки, були проблеми, були прикрості, були болі й жалі, але леля (з болгарського «тітка», бо бабою називати провидицю — язик не повертається) дивилася, як кажуть, у воду: і вирувало, і клекотіло життя в організмі молодої держави. Довгого віку вам, леле Ванго!

... А астролог Лариса Михайлова — на зірки

Наступного року ми станемо свідками викриття зловживань у вищих ешелонах влади. Наш уряд має бути стриманіший й далекоглядніший, особливо в липні. Очікується розв'язання питання приватизації. Рік обіцяє бути нелегким на шляху до досягнення цілей, загрожує суперечностями та конфліктами, зате принесе стабілізацію нашій економіці, розпочнеться її піднесення.

Будете щасливі — стверджує астролог Ірина Русанова

Овни, будьте обережними, уникайте конфліктів та необачних дій. **Тільці,** у колі друзів не наполягайте на своєму. **Близнюки,** заздалегідь обміркуйте свої плани, бо імпровізація може виявитися невдалою. **Раки,** краще зустріньте Новий рік вдома серед близьких, друзів. **Леви,** новорічна ніч для вас буде спокійною та приємною. **Діви,** не дратуйтеся через дрібниці, не зіпсуйте собі свята. **Терези,** на вас чекають несподіванки, якщо ви не розгубитесь, вони принесуть вам вдачу. **Скорпіони,** готуйтесь до того, що ваші плани зненацька зміняться. **Стрільці,** у цю ніч у вас дуже широкі можливості, скористайтеся ними. **Козероги,** вам слід уникати гострих ситуацій та конфліктів. **Водолії,** чарівна ніч подарує вам нових друзів. **Риби,** обережніше за новорічним столом, особливо з алкоголем.

Трагікомічне поруч

Заморожене кохання

Відомо, що лише один крок розділяє смішне й трагічне. Історія, яку розповіла народна артистка України Ніна Матвієнко, ще раз переконує в цьому:

— Давно це було. Якось перед Новим роком приїхала я зі школи-інтернату додому. І мерщій до клубу — там чекав на мене мій хлопець. Нарешті ми мали побачитися...

Тріщали тоді люті морози — градусів тридцять, а то й сорок. А я благенько вдягнулася, взула ганчір'яні черевики, біжу до клубу. Від щастя не відчуваю і холоду! Весь вечір без пальта була, танцювала — мороз не брав. І тільки коли йшла з моїм кавалером додому, відчула, що так змерзли підборіддя й губи — слова не стулю. А він мене ще й додому не відпускав: пущу, мовляв, коли скажеш, що кохаєш. Якось я вирвалася, до хати добігла.

Він іде ззаду і гука: «Ніно, кохаєш?» А в мене й палець до клямки примерз, я у відповідь лише: «И-и-и...» А йому вчулося, що «ні» кричу, страшенно образився. Отак і пропала моя любов. Єдине, що втішало: не застудилася... Хоча все ж таки Бог покарав: сів мій голос, місяць шепотіла.

Записав Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Яків ГАЛЬЧЕНКО, «Голос України»

Ми ж не якісь там «чухраїнці»,

щоб так довго товкти воду в ступі, сподіваючись, що якось воно та буде

Надумав Василь Говорун побудувати в селі власний переробний цех. Довго й захоплено розповідав дідові про свій задум, а той урвав його й ошелешив:

— Нічого з цього не вийде. Якщо й зробиш, заберуть до колгоспу, то й матимеш дірку від бублика.

— Так і не дійшли згоди, — розповідав мені Василь. — А як хочеться відчувати себе справжнім господарем, зажити по-людськи, зрештою дітям спадщину залишити...

А я, слухаючи його, згадав оповідь славетного Остапа Вишні про якихось «чухраїнців». Жили нібито колись ці дивакуваті люди. Називали їх так буцімто через те, що народ той мав звичку... чухатися. Коли чухраїнець починає було якусь роботу, то замість того, щоб добре все продумати, спланувати, робить сяк-так, а тоді, коли нічого не вийшло, спершу каже: «Якби ж знаття», а тоді «Так я думав, що якось-то воно буде»...

Мабуть, справді ті «чухраїнці» жили давно, бо в кожному з двадцяти п'яти тисяч листів, що надійшли цього року до редакції, переважно повчання, що і як слід робити «верхам». А ще вимоги — неодмінно надрукувати їхні міркування, пропозиції, щоб почули ті, кому слід.

Таких людей у нас немало. І скільки всіляких пропозицій чути на нарадах, на сесіях Верховної Ради, скільки їх звучить по радіо і телебаченню, друкується в газетах. Здається, всі добре знають, як і що робити. Але чому ладу державі ніяк не можемо дати? Чому не можемо порозумітися, дійти згоди в тому, як нам далі жити?

Точка зору

Здається, ми добряче вже втомилися від численних і багатозначних обіцянок безвідповідальних політиків. Порожні кишені і кусючі ціни нині краще за будь-яких професорів формують свідомість, соціальну орієнтацію, поведінку тих, кому багато що не по зубах, і тих, кому все доступне. Кожному, кажуть, своє. Але живий хоче жити. По-людськи, з вірою в забезпечене завтра. А тим часом учителі втікають зі шкіл, викладачі й науковці — з навчальних і науково-дослідних закладів. Втікають не туди, де цікава, потрібна суспільству робота, а туди, де більше платять, особливо ж якщо «зелененькими».

Нині у розпачі не лише люди похилого віку, малоімущі, а й значна частина молоді, яка не може прилучитися до сучасної комерції, бізнесу. З ними складніше, бо вони змушені йти багато на що, аби лише вижити. Тільки до заводських прохідних мало хто з них простує... Але чи можемо ми, чи маємо право звинувачувати їх у цьому?

Що робити? Одвічне питання! Як вижити, а потім уже жити, не чухаючись, запитує себе багато хто. Тому, можливо, ще не зовсім зневірившись, чекають конкретних і дійових заходів від Верховної Ради, Президента, уряду. Однак суспільний віз продовжує глибоко сидіти в багнюці суцільних негараздів, невлаштованості, невпевненості людей у своєму завтра. Всі чекають, хто ж витягне його. Президент ніби «впрягся» в того важелезного й величезного воза. Та чи ті в нього підручні й погоничі, куди посуне той возище чи стрімко помчить — ось питання, які непокоять нині не лише депутатів.

...Нещодавно до редакції знову завітав мій знайомий Василь Говорун з Київщини. Приніс листа з роздумами про долю колгоспів, фермерства і повідомив, що все ж не відмовився од свого задуму. А ось дідові більше не розказує про свій намір. Я радий був за Василя. Бо ж він ніяк не хоче жити за принципами тих далеких і таких знайомих нам диваків — «чухраїнців». Але мені зрозумілі і великі сумніви Василевого діда. Бо в нього, мабуть, добра пам'ять. І не тільки в нього. Тому вони такі й схожі...

Яків ГАЛЬЧЕНКО родом з Чернігівщини. Працював на підприємствах Луганська і Києва, служив у Радянській Армії, закінчив факультет журналістики Київського університету. Після того працював у Київському облтелерадіокомітеті, журналі «Заклик», Київському міськвиконкомі. З 1991 року в «Голосі України» — редактор відділу листів.

Богдан ПАВЛЮК, журналіст

ПІШЛИ У ЦИРК НА РАНДЕВУ!

Анонс

І це реально: таку нагоду мали ті шанувальники мистецтва, хто побував у Київському цирку під час запису телевізійної програми «Новорічне рандеву під куполом цирку», організованої Українським мистецьким фондом імені Володимира Івасюка і Державною телерадіомовною компанією України. Глядачі стали учасниками казкового естрадно-циркового дійства за участю зірок естради і цирку. Як завжди, чудово виступили популярні співаки Віталій Білоножко, Таїсія Повалій, Назарій Яремчук, Павло Зібров, Ліга Поплавська і Олександр Тихонович, Олена Апіна, Ольга Макаренко, Астрая, Олена Мозгова, Діна Гуменюк і Віра Галушко (дует «Горлиця»), Олександр Тищенко, Ірина Білик, Любов та Віктор Анісімови, дует «Елема», циганський театр «Романс», єврейський театр «Мазлтов», майстри розмовного жанру Микола Невідничий і Олексій Попов. Захоплення у глядачів викликали і циркові номери. Сподобалося свято і дітям. А ті, хто народився 1 січня, отримали подарунки від Діда Мороза: електронно-механічні іграшки «Паротяг».

Велике естрадно-циркове шоу стало приємним подарунком для присутніх під куполом цирку. А ті, хто не зміг стати учасником запису новорічного дійства, зможуть побачити захоплюючу програму «Новорічне рандеву під куполом цирку» 1 і 7 січня 1995 року на екрані першої програми Українського телебачення.

На знімку: дует «Горлиця» — Діна Гуменюк і Віра Галушко.

Фото Григорія ОГІНСЬКОГО.

НОВИЙ РІК по-болгарськи

Передноворічний вечір щоразу починається зі старовинного звичаю. Після буденних турбот приходить раптом несподівана й жадана тиша. Всі сідають за святково сервірований стіл, але чекають найголовнішої події. І от господиня поважно вносить до світлиці її — «щасливу банницю» — вертуту. Ставить на стіл, запалює свічки, сама сідає в загадковому мовчанні. Глава родини, знову ж таки мовчки, розрізає банницю на шматки, потім три рази обертає сковороду, на якій та, свіжоспечена, ще пашить. І після цього запрошує домочадців:

— Нумо, викликаймо свою долю!

А банниця — з вигадкою. В кожному шматку схована «доля» — віщування на рік Новий: монетка — до багатства, виноградна лоза — на здоров'я, дерев'яна іграшка свійської тварини — до успіху в господарюванні... Є й «фантики» з каверзою: припаде такий — дізнаєшся, скажімо, що ледар. Для одних — сміх, а для тебе — прикрість. Щоправда, батько чи мати тут же заспокоять, внесуть розрядку:

— А ти доведи, що це не так. Хай віщування не здійсниться.

Довго ще родина бурхливо обговорює, що кому піднесла «щаслива банниця». Інколи до опівночі, поки сімейну ідилію не перерве раптова поява гучного гурту ряджених... Під старовинні болгарські пісні, які лише й збереглися що тут, в бессарабських селах та й в поселеннях Таврії (про це і гості з самої Болгарії з заздрощами кажуть), пританцьовуючи, гурт парубків заходить до двору. Як тут не вийти їм назустріч? Тим паче, що зичать хлопці радощів й щастя, урожаю та достатку. Ось й частують задоволені господарі гостей святковими калачами й горіхами, сухими фруктами й вином і обдаровують грошима.

Ряджені рушають далі вулицями села, але господарям недовго судилося відпочивати. Ще тільки-но починає світати, а вже з'явилися нові гості — потягнулися вулицями села жваві зграйки хлопчаків; у кожного в руках домоткана торбина та прикрашена сухофруктами й барвистими стрічками гілочка акації — сурвакниця. Нею діти легенько ляпають всіх, хто підвернеться під руку, поздоровляючи з Новим роком та бажаючи здоров'я, щастя, добра й багатства.

Ні, не вдалося стерти часу цей старовинний звичай, ритуали давніх Балкан.

Редакція газети «Роден край» — колективний кореспондент «Голосу України».

ДЕ МИ Є? КУДИ ЙДЕМО?

В'ячеслав ЧОРНОВІЛ, лідер Народного Руху України:

— Маємо дореформену, політично нестабільну державу.

А наступного року Україну очікують нелегкі часи. На мою думку, дещо розвидниться хіба що наприкінці року. І це тільки за умов, якщо вектори суспільного розвитку не збочать з напрямку реформ. Триватиме протистояння гілок влади. Проте, як на мене, гору візьме виконавча влада.

Ми, здається, усвідомили, що без кадрових змін у вищих ешелонах влади на якісь істотні зрушення сподіватись нічого. І це позитивний підсумок поточного моменту. Легко передбачити, що на ситуацію в Україні наступного року впливатиме політична нестабільність в Росії.

Припускаю, що руйнівних соціальних збурень наступного року не станеться. Розум і терплячість нашого народу відіграють вирішальну роль у цей важкий переломний час.

То куди ж ми йдемо? До світла в кінці тунелю...

Катерина Іванівна, медсестра:

— А можна мені у вас запитати: «Доки над людьми знущатиметься влада?» І та, яка закони вигадує — головним чином, щоб собі добре було, і та, яка мені 800 тисяч зарплати кинула... А я — годувальник сім'ї, де двоє маленьких дівчаток.

Я була активною громадянкою: на мітинги бігала, за незалежність голосувала. А нині думаю, що, може, хай би така «свобода» краще залишалася красивою мрією...

Повідомляють власкори

Анатолій КОБЕЛЬНЮК (з Луганська)

Шампанське полтергейсту не наливали

Уперше він дуже голосно постукав у вікно цього будинку рівно рік тому — саме у свята. Господарі вийшли надвір: нікого. Надалі стукіт повторювався частіше. У травні він уже не обмежувався такими дрібними пустощами, а ще й переставляв у будинку меблі, ховав речі.

Восени ж почалося неймовірне. Невидимка почав по-справжньому тероризувати сім'ю з чотирьох чоловік. На очах з невідомих причин загорялися ковдри, підвіконня, навіть цегла. На друзки розсипався сервант, холодильник злітав угору і падав, вимикалося і вмикалося світло, відкривалися крани газової печі. Камінь здіймався у дворі і летів у вікно. Причому вибивав не шибку: у ній утворювався отвір за формою каменя. І, чого ніде ніколи не фіксувалося в історіях подібного роду, камінь падав у квартирі, а поруч із ним — вибитий шматок скла такої ж форми: скалка залишалася цілою.

Після того, як сім'я звернулася до місцевої влади, біля будинку встановили цілодобове чергування міліціонерів з пожежниками, а господарів тимчасово переселили.

На допомогу прибули уфологи з Києва, Донецька, Луганська.

Киян відразу ж спіткала невдача. Коли вони зайшли до будинку, то в одного з них намертво «приклеїлись» підошви до підлоги, другий злетів до стелі і став неприродно повільно опускатися.

Луганці теж нічого не добилися. А от донецькі уфологи, як стверджують свідки, прогнали полтергейста-зловмисника.

Ось версія донеччан про те, що сталося: полтергейст починає буянити тоді, коли йому не подобається присутність якоїсь особи. У даному випадку такою особою був син господарів будинку — учень початкових класів. Бо, по-перше, за його відсутності вдома страхітливих чудес відбувалося набагато менше, а по-друге, в розмові з бабусею хлопчика з'ясовувалося, що коли він був у неї в гостях у місті Рубіжне, то перелякана старенька кілька разів бачила, як по квартирі літала праска. Хлопчика обстежили спеціалісти, але нічого «такого» не знайшли.

Напевне ж, те, що сталося у місті Кремінна, заслуговує на найпильнішу увагу спеціалістів різних галузей науки. Ніколи ніде на планеті полтергейст не виявляв себе так довго і відкрито, ніколи його витівок не бачило так багато людей...

А багатостраждальна сім'я повернулася до своєї оселі і тут зустріне Новий, 1995-й рік.

Сергій МЕЛЬНИЧУК (з Рівного)

Кожному по шапці

Теплий, у прямому розумінні цього слова, подарунок зробив колектив рівненського підприємства «Перлина» дітям-сиротам. Напередодні новорічних і різдвяних свят їм виділено на 60 мільйонів карбованців кожушків і шапок, виготовлених в цьому ательє.

Володимир ДУПАК (із Запоріжжя)

Фірма гарантує

У переддень новорічних свят відкрився фірмений магазин для малозабезпечених в Орджонікідзевському районі Запоріжжя. Першими його відвідувачами стали мами й тата 50 багатодітних сімей району.

Ініціатором облаштування цього торгового закладу став фонд соціального захисту району.

— Ми щиро вдячні нашому фонду за цю ініціативу, — сказав голова районної Ради народних депутатів Євген Бурля, — бо не змогли б подужати таку роботу через фінансову скруту...

Що ж до товарів, пропонованих малозабезпеченим і багатодітним сім'ям, інвалідам і пенсіонерам, — то вони будуть не лише в достатньому асортименті, а й за нижчими цінами. Адже Запорізький облвиконком нещодавно прийняв рішення про реалізацію товарів підприємствами-виробниками для малозабезпечених категорій громадян за собівартістю, з мінімальною торговельною надбавкою.

Надія КУЗНЕЦОВА, «Голос України»

Народ скаже — як зав'яже

Точка зору

Українська мова, як відомо, багата не лише своєю мелодійністю, а й влучністю. А чого варті, скажімо, прислів'я та приказки на зразок «узявся за гуж, не кажи, що не дуж», «товкти воду в ступі», «ситий голодному не товариш»... Звучить, чи не так? Особливо нині, коли одні взялися тягти, а сил бракує, другі говорять не наговоряться, а справа — ані руш, а треті, себто голодні, розуміють, що ситий їм не товариш.

Отак і живемо. А хотілося б інакше. Не на словах. І щоб верхи розуміли, чого хотять низи. І не лише розуміли, а й підкріплювали сказане ділом.

Аналізуючи ті різнотемні матеріали, які ми публікували протягом року за соцопитуваннями, можна сказати, що оцінки, думки респондентів і політиків на реалії сьогодення якщо не полярні, то надто суперечливі. Чомусь згори все бачиться дещо в іншому світлі, аніж на грішній землі. Можна переконатися в цьому, знайомлячись з поглядами політиків і «людей з вулиці» на ситуацію в Україні, опублікованих в сьогоднішньому випуску «Голосу України».

Звичайно, оцінка респондентами тих чи тих аспектів нашого життя не претендує на оцінку всього населення. Однак вона все-таки максимально відображає настрої переважної більшості наших громадян.

Чого ж хотять люди? Чим живуть сьогодні, з чим прямують у рік новий? На жаль, їх бентежать ті самі проблеми, що й на початку року. А саме: як вижити за економічної скрути та усіляких соціальних потрясінь? Стурбовані люди (а це показали соцдослідження) і зростанням злочинності. Хоча, варто відзначити, великі надії вони покладають на укази Президента, спрямовані на боротьбу з цим небезпечним явищем.

Судячи з тієї пошти, що надходить на адресу сторінки «Запитуєте — відповідаємо», можна констатувати, що переважна більшість наших громадян заклопотана буденними справами. Це й не дивно. Адже нині, щоб зорієнтуватись в тому морі указів, постанов, розпоряджень, треба бути неабияким лоцманом. Та й хіба встежиш за всіма документами, тим більше, що їх постійно доповнюють, а то й відміняють? От і пишуть люди до редакції, сподіваючись на допомогу. Хоча, мабуть, бути відвертими, нині ще й треба покладатися на самого себе. Бо минув той час, коли держава була всім за няньку.

Звичайно, це не означає, що серед листів нема запитань «із перчиком». Саме вони свідчать про те, що ми ще не втратили ані почуття гумору, ані інтересу до незнаного. Нас ще не зовсім засмоктало повсякдення.

Насамкінець хотілося б побажати усім нам полишити всі негаразди, клопоти у році старому, а в рік новий узяти із собою щастя, здоров'я і обов'язково терпець. Він нам ще знадобиться.

Надія КУЗНЕЦОВА, завідуюча сектором соціологічної інформації, ведуча сторінки «Запитуєте — відповідаємо». Закінчила факультет журналістики Київського держуніверситету.

ДЕ МИ Є? КУДИ ЙДЕМО?

Михайло РАТУШНИЙ, Конгрес українських націоналістів:

— Україна успішно досягла самісінького дна. Наступний рік покаже, чи ми знайдемо в собі сили — політичні й економічні, — аби відштовхнутися від цього дна й виплисти на поверхню.

Проте непокоїть, що у того, хто сьогодні при владі, ще існує технологія занурюватись в намул. Залишається сподіватись, що громадська активність не дозволить скористатися цією технологією наступного року. Хоча передбачаю, що перша половина року минатиме в безкисневому середовищі, а далі — ми таки знайдемо сили, щоб його залишити.

Це трапиться швидше, якщо оточення Президента України подивиться на перші свої кроки критично, бо багато які Укази Президента суперечливі, недосконалі. Зрештою, це стосується і Верховної Ради. І, звісно, уряду. І, ясна річ, усієї чиновницької раті.

Микола, сержант:

— Не знаю, де ми є. А куди йдемо? Куди накажуть...

Повідомляють власкори

Лідія ТИТАРЕНКО (з Черкас)

Чи приїде «залізна леді» у Монастирище?

Обов'язково приїде — не сумнівається Олександр Шамрай, симпатичний чоловік років сорока п'яти, власник і директор підприємства добрих послуг імені... Маргарет Тетчер. Олександр Никифорович надіслав на береги туманного Альбіону невелику посилку і листа. На відеокасеті, котру, переконаний, вже переглянула його патронеса, зафіксовані хвилюючі моменти відкриття благодійної фірми. Пан Шамрай повідомив про те, що справи на фірмі йдуть непогано, і населення славного Монастирища, особливо старше покоління, з великим задоволенням відвідує його скромний заклад «імені Видатної Жінки»... Адже тільки тут, за помірну плату, а деяким відвідувачам і безплатно, можна підстригтися, поголитися, а ще — викликати лікаря додому, одержати різні довідки, погомоніти і навіть знайти за об'явами супутника чи супутницю життя.

Не повідомив Шамрай Маргарет Тетчер лиш про те, який опір довелося здолати йому, реєструючи своє дітище у районі. Ні, районне начальство було обома руками за відкриття «підприємства добрих послуг», але... Дуже багатьох спантеличило оте «імені...» Ну для чого тобі, чоловіче добрий, «залізна леді»? Хіба вона для Монастирища що зробить? Це ж не народний депутат... Можна врешті наректи іменами Жанни Д'арк чи Анжели Девіс.

Однак Шамрай затявся на своєму: тільки Маргарет Тетчер. Бо саме вона, він переконаний, наймудріша і найчарівніша жінка нашої епохи.

Так з'явилися при в'їзді у Монастирище два ошатні кольорові міні-будиночки з вивіскою: «Імені Тетчер».

Поки я чекала підприємця, навкруг будиночків почали збиратися люди. Прийшов дідусь — баба послала його до Шамрая підстригтися, бо заріс, як «піп». Прибіг хлопець: недавно одружився, шукає під найм квартиру, йому порадили — допоможе Шамрай. Бабуся принесла «до Маргарити» об'яву, що хоче продати козу і козенят, а придбати порося... Підійшов кремезний дядько і повідомив, що шукає «упряж на одноконку...» А потім приїхав на велосипеді господар «фірми» і швидко дав усім лад. Згодом ми розмовляли з Олександром Никифоровичем у його «офісі», котрий служить одночасно і перукарнею. Невиправний романтик, як називає Шамрая дружина (до речі, вона зовсім не ревнує його до Маргарет), планує відкрити подібні благодійні підприємства у всіх селах району і навіть у сусідньому Вінницькій області. Олександр Никифорович гарантує безплатне обслуговування тим людям, які мають пільги, а за місцевою владою залишається лиш надання приміщення та транспорту. До речі, перший кіоск добрих послуг він уже відкрив у селі під Монастирищем, селяни не знають, як і дякувати... Працюють у перукарні Шамрая дві учениці за символічну, звичайно, плату. Шеф їм пообіцяв: відпрацюєте добре з рік-півтора і поїдете навчатися майстерності до Лондона. Дівчата стараються... Як і лікарі, котрих умовив за невелику платню робити хворим дома медичні процедури.

...Насамкінець розкрив таки Олександр Никифорович історію своєї прихильності до колишнього прем'єр-міністра Великобританії. Його дід Семен Лук'янович Бевз 1910 року парубком емігрував до Канади. Там одружився на англійці, котра народила йому сина Бойсика і доньку Марію. У голодних тридцятих надсилали вони Шамраям на Україну посилки, але ані бабуся, ані мати не могли їх викупити на пошті. А потім, у війну, загубився слід родини Бевзів. Для малого Сашка розповіді про загадкового діда і його прекрасну англійку заміняли казки. Ставши дорослим, він багато читав про Об'єднане Королівство, не пропускав жодного фільму, лекції, намагався знайти дідових нащадків. Але марно... Тоді він свою дитячу мрію про далеку і недосяжну Англію втілив у таку просту і таку благородну справу...

...Нещодавно з Монастирища надійшов лист. Олександр Никифорович повідомляв, що підприємство його працює, цін на «підстрижку» майже не підвищували, а відвідувачів побільшало. Відбулося урочисте відкриття «дочірньої фірми» у селі Теолин. Надійшли прохання з інших сіл, щоб і там розпочати благодійну роботу. Але вся біда у транспорті, писав Шамрай, коня ще не купив, не вистачає коштів, а автобуси ходять у села вряди-годи. Ходив на прийом до голови райради, він пообіцяв посприяти, щоб провели на підприємство телефон — це так необхідно старим людям... Та не буду вам скаржитися, закінчив листа, вірю, що колись буде міцною і багатою фірма імені Маргарет Тетчер, як і наша держава. І колишня прем'єр-міністр Великобританії, чарівна і мужня жінка, котра уміє визнавати свої помилки, скаже: «Я знаю цю прекрасну країну — молоду суверенну Україну...»

ПИШНОТА

І ЗЛИДНІ

Дідусь тремтячими руками простягав свій нехитрий товар: «Купуйте квітковий одеколон. Дешево продаю. Колись купив про запас. Тепер не до запахів...» А кому він потрібний, дідусю? Тим, хто поряд з вами продає надщерблений глечик і кілька кухлів («сервіз» оцінений в десять тисяч — якраз на половинку хліба), — навряд. А ті, «кому до запахів», — віддають перевагу Франції; ваш квітковий одеколон тамтешнім парфумам не конкурент. Хіба що п'яничка клоне на дешевий товар чи добра душа пожаліє і змилується над «продавцем».

Пам'ятаєте класика: «У советских собственная гордость»? Ми завжди були вбогими, але гордими: тотальна бідність не пекла душу — зате всі перед нею рівні. Колись, віриться, будемо гордими і багатими. Колись... А поки що ані гордості, ані багатства. Чим пишатися? Розкішні лімузини на вулицях — ще не ознака добробуту суспільства. Там, де за еталон рівності взяли не вбогість, а достаток, благоденство держави вимірюється кількістю людей майновитих: чим більше багатих, чим численніший середній клас — тим квітучіше суспільство. Ми це збагнули, але, як завжди, пішли іншим шляхом. Розшарування суспільства на два полюси — на пишноту і злидні — таке саме утопічне благо, як «рівність» за всезагальної бідності.

Доки мільйони просто вбогих перетворюватимуться на жебраків, «капіталізм в окремо взятому офісі» принесе благоденство хіба що крутим нуворишам. Поділ суспільства на власників надщерблених глечиків і суперових авто — швидше симптом вчорашньої «собственной гордости», аніж ознака завтрашнього процвітання.

Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

З НАШИМ РОКОМ!

Новорічне звернення Курінного до громадськості

Шановне курінне товариство!

У той час, як усі свідомі наші земляки вже давно відкорковують,наливають і взагалі святкують, окремі песимістичної вдачі громадяни скиглять, ниють і зітхають. Мовляв, якщо вже рік Свині — то й життя буде свинське.

Кажучи відверто, живемо ми нинькі і справді так, що не позаздриш.

Але даруйте, шановні: при чому тут свиня?

По-перше, давати рокам усі ці прізвиська тваринного походження вигадали не ми, а японці. Вони ж, як відомо, первака не п'ють, сала не їдять, і взагалі пишуть ієрогліфами.

А по-друге, скажіть відверто: що поганого вам особисто зробила свиня? Чим вона перед нами так завинила?

Ні, звичайно, знайдуться вчені люди, які на історичних прикладах підтвердять, що в нашому народі (й не лише в нашому) з давніх пір свиня асоціювалася з чимось бридким і непристойним. Приміром, кажуть, брудний, як свиня, свинська поведінка тощо. Сивої давнини, коли в українську мову ще не інтегрувалися такі широковживані нині східні матюки, найстрашнішою лайкою було: «Ти, свиняче вухо!»

Проте з другого боку можна глянути. Пригадати хоча б класичного персонажа, який зненавидів сусіда за те, що в того «півтора десятка ситих свиней у хліві рохкають». Тобто свиня — це свого роду мірило заможності, достатку. І взагалі — кому з нас не подобається холодець із свинячих ратиць? Хто не полюбляє свинячу відбивну чи буженину? А сало? У нас в Україні це не просто їжа, а важливий фактор геополітики!

То чи не годі вже на свиню наклепи зводити, приписуючи їй наші, суто людські гріхи. От кажемо ми наприклад: «п'яний, як свиня». Ну де ви бачили п'яну свиню? А той, хто підклав нам свиню, хіба не людське обличчя має? Ото ж бо! І свині тут, як сказав класик, не винні.

Тому саме достатку у Новому році і хочу я побажати вам, любі земляки. І хай цей рік свині буде для вас роком сала, а не роком свинства! А оскільки у свято про сало без чарки і говорити гріх, то налиймо і — будьмо!

З нашим роком, панове!

КУРІННИЙ.

Новорічний телетайп

Гороскоп

До кінця цього року економічна ситуація стабілізується, але різко зросте попит на валізи, тому що вони виконуватимуть функцію гаманців...

Лист екстрасенсові

Шановний пан Кошмаровський! Після останнього вашого сеансу у мене виросла кошлата руда борода, козацькі вуса, з'явилася лисина. Та й взагалі: я стала чоловіком якоїсь кавказької національності. Чи не могли б ви повторити свій сеанс, хочу, щоб його подивилася моя чоловік...

Питали — відповідаємо!

Першою думкою Ньютона після падіння на його голову того самого яблука було: «Добре, що я не сів під кокосовою пальмою»...

Знайти людину

Три тижні тому увійшов до факірської кабіни в нашому цирку громадянин М. Мамедов і зник.

Всім, кому відомо місце знаходження Мамедова, прохання сповістити за винагороду за тел. 263-90-44...

Що, де, коли?

А головне, почім? У будь-який час таку інформацію надасть вам пенсіонер П.Кердон...

Тільки випадок

Уп'яте приїжджає до нас із концертною програмою відомий співак О.Трояндербух і вп'яте на сходах біля готелю «Москва» його кусає собака громадянки Н.Парафіленко. Компетентні органи закономірності не виявили...

Чергував Сергій БУГАЙ.

Новорічна бувальщина

ВІЗА ДО КУМА

Напередодні Нового року кум, а він живе поруч, в сусідньому селі, але в іншій державі, запросив мене свиню заколоти. Я дав згоду і наступного дня ранесенько пішов до кума. Підходжу до місточка, що через річечку перекинутий. Ця річечка розділяє наші села, тобто держави. На місточку лінію крейдою намалювали. Кажуть, кордон. Раніш такого чортовиння не було, а це дивлюсь — стоїть собі здоровило з рушницею. Я на місток, а він:

— Віза є? — суворо так.

— Катма, — відповідаю.

— Рушай назад!

— Але там же мій кум жде мене, — запротестував я.

— Візу давай і йди хоч до куми, — чую у відповідь.

— Свиня ж... — хотів було я прояснити ситуацію.

— А за образу честі, — спалахнув вартовий, — можу і прикладом по пиці!

— Та не ви свиня, — пояснюю, — а у кума, різати її треба, годувати вже нічим. А я, знаєте, спеціаліст, — показую довжелезного ножика.

— Що? — визвірився прикордонник. — Контрабандна зброя? — і до мене.

Я ноги в руки і вмить опинився у своїй хаті.

Що ж робити? Свиня і кум чекають не дочекаються, та й свіжини хочеться. І могорич може скиснути...

Вихід підказав 95-річний тесть. Він ще в контррозвідці батька Нестора служив. Разом з Льовкою. А той дурнів біля себе не тримав.

— Ти очеретами, очеретами, — порадив тесть. — І перейдеш річечку вбрід. У ній же води горобцеві по коліна. Це колись вона вирувала, а тепер як не меліорація, то хімізація, і вийшла суцільна обмілізація. Нема річечки. А була ж. От, як зараз пам'ятаю, викликають мене батько і Льова... — і пішло-поїхало. Але я вже не слухав: прожогом за двері, і через півгодини був у кума. Добрався без пригод. Обмін досвідом — велике діло.

... Увечері, після свіжини, повертався я додому. Але, як розумієте, йти вбрід я вже не міг — темно. Попрямував знов на місток. Думаю, може вночі немає варти. Бо де ж тих служак набрати на всі містки? Але як гірко я помилився!

— Хто їде, що несе? — почув здалеку.

— Кум від кума їде, сало несе, — як пароль відрапортував я.

— Що, економічна контрабанда?! — гаркнув прикордонник.

— І знову без візи?

— Та яка там контра? І не банда. Панасюк-моє прізвище. А сало — це ж наша святиня...

— Не дозволено, — відрізав служака.

— Та це... Господи, я й забув, це ж економічна допомога зі Сходу. Вам із Заходу, а мені, бачте, зі Сходу від братів-слов'ян, — знайшовся я.

— А папери є?

— Які такі папери? — корчу дурня.

— Ті самі, новенькі, 93-го року випуску, — крізь зуби процідив вартовий.

— Так би зразу і казали. А то віза, віза...

І я хутко поліз у кишеню по гаманця.

Через півгодини сидів у своїй хаті і пригощав тестя свіжим м'ясцем.

Володимир ГУРА.

Донецька область.

Думки під ялинкою

Усе тече, все змінюється, а номенклатура залишається сталою.

Не біда, коли в коханні втрачають голову, аби не гаманець.

Найлегше тоді критикувати, коли сам нічого не робиш.

Як тільки графоман вмирає, в некролозі його називають «класиком літератури».

Що раніше критикували, тепер на те рівняємося.

Доки вів палкі промови про свою солідарність з бідними, придбав нову квартиру, дачу, машину...

Був розумний у питаннях економіки, але лише виступаючи на трибуні.

Ціни й без дощу швидко ростуть.

Тарас ЛЕХМАН.

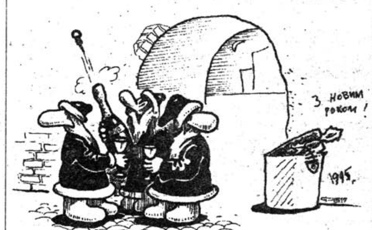
Львівська область.

Свині не винні

І не благайте мене
люди добрі — ні,
Щоб я повірив у пророчі
віщі сни
Або ж, що, ніби народившись
під сузір'ям рака,
Ви гарантовані від долі неборака.
Що не сплюндрує
справу нанівець
Ні «козеріг», ні «овен»,
ні «тілець».
Чи рік коня минув, чи бугая —
Щасливими не стали ти та я.
Щось не таланить рідній Україні
Ні в мавп'ячі роки, ні у зміїні.
Либонь, для нашої
трудящої людини
Найбажанішим був би
рік свинини,
Отож, останнім часом чаклуни
Навіюють прикмети й дивні сни.
Звучать їх трелі солов'їні.
«У рік свині — не винні свині!»
Так може істина в вині?
Чекаймо ж щастя в рік свині!

Юрій БОЛЬШАК.

КОЛОДЯНА ХРОНОЛОГІЯ

1919 рік. Перший суботник. В обстановці підвищеного трудового ентузіазму несемо колоду. Колода важка, але хороша: свіжоспиляна, міцна, довга і товста, не інакше, як дуб!

1920 рік. Ура, знову суботник! Несемо колоду.

1921—1970. Носимо колоди.

1971 рік. Суботник і недільник.

1973 рік. Три суботники і два недільники.

1980 рік. 27 суботників і 19 недільників.

1981 рік. Двісті колод віднесли додому директорові, 199 — головному інженерові, 198 — парторгові. Соціальна несправедливість — парторгу менше.

1983 рік. Колод немає, але розпочався великий мітинг! Іде поголовне нагородження, звучать бурхливі оплески, які переходять в овацію.

1984 рік. Колод, як і раніше, нема. Зате гримить оркестр. Навкруги пиво, шашлики, піонери, святковий феєрверк. Беремо підвищені зобов'язання. Кращі з кращих — з пінопластовою колодою.

1985 рік. Колод знову нема, зате з'явилась віра в те, що вони будуть!

1992 рік. Колод нема, пива нема, ковбаси нема, нічого нема.

1994 рік. Отримали першу партію імпортних колод...

Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Зазирнемо у дзеркало?

Багато людей звикло до висловів: «реклама — рушій торгівлі» або «рекламуй — і окупиться». Мабуть, що так чи майже так. Але якщо подивитись на рекламу прискіпливіше, глибше, то побачимо дзеркало, в якому відображається все наше життя.

З давніх-давен реклама поступово розвивалася до наших днів і нині має свої помітні досягнення. Звичайно, в кожній країні ці досягнення різні, як різні і країни, і залежать вони від розвитку суспільства кожної з них.

Тому реклама і становить невід'ємну частку суспільного життя. Вона заслуговує на цю роль, оскільки виконує свою важливу роботу, забезпечуючи зв'язок між великими групами людей. І робить це набагато ефективніше, ніж інші альтернативні засоби.

Звичайно, не реклама вирішує питання, пов'язані із задоволенням потреб людей, але те, що вона ці потреби стимулює, — незаперечний факт. Реклама стала індикатором, який чітко фіксує найменші зміни в політиці, економіці, культурі суспільства.

Тож і теперішній стан реклами в Україні та країнах СНД відображає стан розвитку цих країн. Перехідний період накладає свої вимоги, встановлює кордони, в яких робиться реклама, що призводить до появи Льоні Голубкова та пропозицій «добре жити разом з «ОЛБІ». Не робитиму професійну оцінку такій рекламі, але іноді так і кортить сказати: «Ну не хочу я жити з «ОЛБІ», а хочу жити з дорогою мені людиною».

Звичайно, можна довго дискутувати про те, чи потрібна реклама, хто повинен її робити і як, але одне можна сказати напевне: потреба в інформації, і зокрема рекламній, формується тим же суспільством.

Але тільки професіонали здатні робити рекламу на високому художньому рівні. І такі люди є. Вони працюють у рекламному бізнесі, створюють чудову рекламу, плідно працюють для підприємств, фірм, для України. Важливо, щоб їм не заважали і оцінювали їхню працю належним чином. Кожний з них внесе свою частку в розвиток рекламного бізнесу в Україні.

3 — 5 років потрібно для організації та становлення рекламної служби, щоб стійко триматися на хвилях рекламного моря.

Хоча рекламний бізнес і залежний від економічних негараздів, інфляційних бур не має свого фарватеру (закону про рекламу), але рекламний відділ редакції, як верткий човник, обминув усі перепони, втримався, знайшов свій шлях і досяг мети.

Головне все ж таки не човен, а корабель. Тому працівники відділу разом з колегами редакції багато роблять для закріплення авторитету нашої газети як газети номер один на українському ринку інформації.

Деякі читачі прочитають і подумають: чого це він нам розказує казки з «Тисячі і однієї ночі», коли нам потрібна оперативна і цікава газета?

Є така газета, і ви її маєте, — це газета «Голос України», яка порадує вас не казками, а 1000-м номером, та ще й 31 грудня 1994 року.

1000 номерів — це майже минуле. Попереду 1995 рік, нова робота, нові сподівання, мрії.

Давайте побачимо в тому рекламному дзеркалі, які ми талановиті, вродливі, яка квітуча у нас країна. Залишимо всі неприємності, всі помилки в минулому, хай прийде до нас удача.

ВЛАСОВ Олександр Васильович

Завідувач рекламно-комерційним відділом

Народився 1953 року

Закінчив КІНГ,

за фахом — економіст.

Займався організацією та управлінням рекламним виробництвом в системі ВО «Укрторгреклама».

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

ШАРОВАРИ ДЛЯ МАЛОРОСА

Точка зору

На межі XII століття, в часи смути і розбрату, постійних половецьких набігів на українські землі, руські князі, видособлені один від одного братовбивчими спустошливими сутичками, вирішили взятися за розум. Зібралися року 1097-го під Києвом, на Любному озері, і постановили, як пише історик, щоби «не було війн між князями». Але відразу по тому поважному зібранні Святополк і Давид підступом заманили до себе князя Василька Теребовлянського й осліпили його. Повірили нашептам, нібито останній змовився з Мономахом і готується виступити проти них.

Отаке було в нас княже слово. Нестримні амбіції, клятвовідступництво, зазіхання на братові статки, брак національного інстинкту самозбереження — усе це й послужило причиною того, що ми надовго опинилися в принизливих наймах у сусідів, мімікрували і пристосовувалися до їхніх побажань та примх.

«Проблема українського малоросійства є однією з найважливіших, якщо не центральних проблем, безпосередньо зв'язаних з нашою основною проблемою — проблемою державності. Що більше: це є та проблема, що **першою встане перед державними мужами вже державної України** (підкр. моє. — **В.К.**). І ще довго, в часі тривання й стабілізації державності, та проблема стоятиме першоплановим завданням, а для самої державності — грізним моментом». Ці, на жаль, пророчі слова, написані 35 років тому, належать одному з найбільших українських поетів XX століття Євгену Маланюку.

Малорос — це тип людини, скаліченої психологічно, духовно, а часом — і расово, для якої найбільше благо — дешева ковбаса і дешева горілка. А своєї історії, мови, традицій можна і не знати. Мало того, насміхатися з них, бо, мовляв, хіба він винен — так уже склалося.

Малорос — це параліч політичної волі і відсутність спроби бодай трохи критично глянути на свої дії. Вічно у наших бідах хтось винен — тільки не ми самі.

І хоч сьогодні з Божої милості маємо Українську державу, як і змогу самим давати собі раду у власному домі, задавнена, хронічна хвороба малоросійства боляче нагадує про себе буквально на кожному кроці.

Ми продовжуємо скиглити, як нам тяжко, як нас не розуміє світ, як не хоче увійти в наше складне становище, але забуваємо просту річ: якщо у вітрила не дме вітер — треба гребти веслами. А то й — руками.

Ми наплодили стільки політичних партій — з непомірними амбіціями і напрочуд мізерними можливостями, що більшість з тих партій, окрім їх членів, ніхто не знає. Ми забули, що найголовніша наша партія — це Україна, її майбутнє.

Ми пхаємось у світі далекі і близькі зі своєю шароварною поп-музикою і напівпримітивним ужитковим мистецтвом, а тим часом закриваємо наукові лабораторії, зупиняємо заводи, де ще донедавна виробляли новітню космічну техніку. А зарплата провідних українських вчених менша, ніж державна допомога, яку одержує американський безробітний.

Ми не знаємо меж ні у славослів'ї, ні у гніві. Якщо хвалимо — немов єлей на голову ллємо, якщо критикуємо — то вже самі помиї. І продовжуємо шукати «ворогів». Нині, як це не гірко, вже поміж себе. Бо той про мене не так сказав, той не проголосував, а той узагалі — не так подивився.

Щоразу, як тільки дихне в моє обличчя молодим вітром княжа Теребовля, трагічний карб з нашої давньої історії знову нагадує про себе. І, здається, на високій горі стоїть наш далекий предок, князь Василько, і з німим докором на скаліченому обличчі запитує: «Невже замало страдницької дороги ми пройшли, щоби нарешті трималися вкупі, шанували одне одного?»

Отож — шануймося, бо ми того варті! І не треба самим собі підкладати свиню. Тим паче — чорну, бо й без нас поки що є кому це робити.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ родом з галицького села Застіноче, що на Тернопільщині. Вчився у Теребовлі, де, до речі, в районній газеті і пізнавав газетярське ремесло. Закінчив факультет журналістики Львівського держуніверситету імені Івана Франка.

Працював у газетах «Радянська Буковина» (Чернівці) і «Радянська Україна». У «Голосі України» з дня виходу його першого числа, завідував відділом гуманітарних проблем.

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

А надія залишається...

Дітей-інвалідів можна жаліти. Можна навіть поплакати над їхнім гірким таланом: «Бідні дітки...» Можна поремствувати на державу, яка мало турбується про юних калік. І... цим нічого для них не зробити. Бо плачі та абстрактні нарікання — також свого роду байдужість до чужої долі: поплакав і сам себе заповажав: «Який я співчутливий»...

Чеславські, засновники родинної школи мистецтв «Мальва» — батьки Євген Георгійович та Любов Михайлівна і три сини Олег, Володимир, Борис — не розводяться про жалі до дітей-інвалідів: ніколи. Вони зібрали хворих хлопчиків і дівчаток і зробили більше, ніж лікарі й держава разом — допомогли їм забути про хвороби. На бетонній стіні в парку на «Нивках», що раніше правила за «журнал обліку» напівідіотських дотепів навколишніх митрофанушок, з'явилося чудове «Дерево життя». Хто не знає, що авторство належить скаліченим від народження дітям, — не повірить, що ці тонкі деталі, яскраві орнаменти вимальовували кволі від тяжких недуг рученята. Втім, не важливо — повірить хтось чи ні. Головне, що юні художники повірили в себе, зрозуміли: вони для суспільства, для родин — не баласт, не предмет сльозливого співчуття. Вони — таланти і можуть знайти себе у житті.

«Дерево життя» на бетонній стіні зусиллями «Мальви» для багатьох дітей-інвалідів справді перетворилося на символ життя. А таких «дерев» Чеславські «виростили» цілий «сад». Євген Георгійович переконаний, що хворі дітки часто повноцінніші, ніж фізично розвинені акселерати: лихо, яке їх спіткало, сприяє розвиткові духовності. Учнів «Мальви» запрошують на навчання до Решетилівського училища (сюди й здоровим потрапити нелегко — конкурс, як до престижного вузу) і з Художньої академії придивляються до їхніх робіт...

Можна юним інвалідам поспівчувати, можна ощасливити гуманітарним «привітом» з нагоди чергового свята. А можна подарувати спеціальність, відкрити талант і вивести на життєву дорогу: «Іди і вір у себе...». Ось такий новорічний сюрприз... Родина Чеславських вибрала останнє. Можливо, тому так яскраво палахкотить їхня «Мальва» — квітка надії для дітей, від яких відвертаються навіть лікарі.

Після новорічних свят родинна школа мистецтв знову вирушить до своїх учнів — вихованців дитячих будинків та шкіл-інтернатів. Програму з естетичного виховання «Мальві» фінансуватиме фонд Сороса. Програму. Самі Чеславські не одержують за свою працю жодного карбованця. Долара — тим більше. «Мальва» — справді «екзотична» квітка...

На знімку: Чеславські в сімейному інтер'єрі (син Олег до кадру не потрапив — складав заліки).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Сто стільців для «Лоенгріна»

Учора в Національній опері України велика прем'єра. «Лоенгрін» Вагнера. Напередодні наш кореспондент зустрівся з директором театру Анатолієм МОКРЕНКОМ.

— Анатолію Юрійовичу, як давно «Лоенгрін» не йде в Києві?

— З 1905 року він ставився на київській сцені шість разів. Останній — у 50-ті роки. З того часу в нашій музичній палітрі Вагнера не було.

— «Лоенгріна»-94 поставили нам німці.

— Як українську оперу ніхто не поставить краще за українця, так краще за німця ніхто не поставить німецьку. Ми добивалися справжньої ідентичності. Запросили німецького режисера Файта Єргера, а той запросив видатного сценографа Хорста Фольгезанга. Кооперація не лише художня, а й фінансова. Видатки на оформлення, костюми — наші. А от праця режисера й сценографа за кордоном надзвичайно високо оплачується. У нас нема таких коштів. Ці видатки взяв на себе спеціальний фонд при Міністерстві закордонних справ Німеччини.

«Лоенгрін» іде в оригіналі — німецькою. Для Києва подія безпрецедентна. Це була каторжна робота, і деякі солісти — не казатиму, хто — німецької мови так і не подужали.

— Є люди, які хочуть, щоб в Україні все йшло українською.

— У цивілізованих країнах глядач сприймає оперу лише в оригіналі — російською, французькою, італійською чи німецькою. І якщо ми хочемо інтегруватися в світове мистецтво і відповідати цьому рівню у себе вдома...

— Хто зайнятий у прем'єрі?

— Вагнер є Вагнер. Він вимагає крупних компактних голосів. Є навіть спеціальний термін — «вагнерівські голоси». Оркестр дуже насичений металом, не кожен може змагатися з таким оркестром.

— На Вагнерові можна втратити голос?

— Голос можна втратити й на Ленському, й у «Севільському цирульнику», якщо голос не відповідає партії.

— Ескізи Фольгезанга досить нетрадиційні.

— І режисер, і сценограф підійшли до постановки, може, більш модерно, ніж це прийнято в нас. Наша сценографія описова. Вони використовують сценічний простір трохи з іншою метою. Недавно режисер загадав нам підготувати для спектаклю сто різностильових стільців.

— У таких випадках режисер завжди трохи ворог директора. Бо директор мріє, щоб стільців було якомога менше.

— Ви знаєте, цей грандіозний спектакль коштував нам навіть менше, ніж інші. Він простий і лаконічний.

Інтерв'ю взяла Людмила МИКИТЮК.

Повідомляють власкори

Василь БАБУХ (з Чернівців)

Кого люблю, тому дарую

Є давня традиція — вітати своїх друзів, близьких, рідних з новорічними й Різдвяними святами спеціально виконаними малюнками, гравюрами. Часто під ними фігурують дві букви «P.F.». Так скорочено позначають латинське слово «перфеліче», що в перекладі означає «вітаю зі святом».

Тривалий час ця форма поздоровлень не була поширена. Але зараз знову відроджується інтерес до неї, бо люди прагнуть надати вітанню індивідуальної виразності, оригінальності, продемонструвати власні естетичні уподобання. Та й листівки-саморобки не підуть у світ тисячними тиражами — у тому їх цінність.

Перфеліче стали предметом колекціонування. У деяких країнах Європи влаштовуються виставки художніх поздоровлень. Відбувся такий вернісаж і у Львові.

Вмілим виконавцем перфеліче зарекомендував себе відомий косівський різьбяр Іван Пентелюк. Є прихильники цього виду графічного мистецтва і на Буковині. Так, тут успішно працюють над виконанням художніх поздоровлень чернівецькі графіки Орест Криворучко та Іван Балан.

Новий рік по-єврейськи

Взагалі-то перший день Нового, 5755, року для нас, євреїв, випав у цьому році на 7 вересня. І звичаї у нас такі.

В цей день людина підбиває підсумки своєї поведінки — стосовно себе, інших людей, Бога.

Це дні самоочищення, молитов, каяття, прощення, дні прийняття добрих рішень — виправити свою поведінку в наступаючому році. Ми аналізуємо свої вчинки, молимося в синагозі...

Віра в те, що Бог пробуджує людину й визначає її долю в Новому році, надає святу надзвичайно серйозної атмосфери — відчуття днів, коли вирішується питання про життя і смерть людини.

Ми відзначаємо свято, як і будь-яке інше: гарно одягаємося, збираємося всією родиною за святковим столом.

За трапезою ввечері їдять риб'ячу голову й кажуть: «Щоб ми були головою всюди, а не хвостом!»

Щоб прийдешній рік був щасливий, заведено їсти фрукти й ласощі, вмочувати в мед шматочок яблука й пити червоне вино...

Ось яка добра традиція!

Але нам ще й пощастило — адже можемо Новий рік святкувати двічі. Зізнаємося, що робимо це з задоволенням і в вересні, і в грудні. Причому в грудні традиції всіх народів добрі. Особливо ж коли запрошені в гості — що до українців, що до болгар, що до росіян...

Редакція газети «Еврейские вести» — колективний кореспондент «Голосу України».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

«Золота рука» з «Київ-Баскета»

Результативною грою цього красивого велетня захоплюються тисячі прихильників баскетболу в нашій країні. У матчі з одеською «БІПА-Модою» Євген Мурзін, а мова йде саме про цього нападаючого клубу «Київ-Баскет», заробив команді 50 очок, у поєдинку із земляками з «Будівельника» — 41. Ось за таку скорострільність Євгена уболівальники називають «золотою рукою» і, зрозуміло, дуже поважають його. Сьогодні в гостях у «Голосу України» Євген МУРЗІН.

— Євгене, чи задоволені тим, як ваш клуб «Київ-Баскет» завершує рік?

— Не зовсім. Поразки від одеситів та «Будівельника» в національному чемпіонаті, невдача в Бельгії в зустрічі з «Маєс Пілс» у розиграші Кубка Європи настрою не поліпшили. Однак на те були вагомі причини. Останнім часом травми переслідують наш колектив.

— То виходить, що ваша команда ще не в змозі боротися за чемпіонський титул з «Будівельником»?

— Я так не думаю. Головні події в чемпіонаті ще попереду. До того ж, як на мене, ви назвали не всіх головних персонажів турніру. Гадаю, що до боротьби за найвищі нагороди активно втрутяться ще й баскетболісти «Шахтаря» та «БІПА-Моди».

— Хто з гравців у вищій лізі викликає у вас інтерес?

— Насамперед Андрій Підковиров. З Андрієм граємо пліч-о-пліч тепер, раніше виступали разом в іншому клубі. Ставлю йому найвищі бали. Вважаю відмінними майстрами більшість гравців «Будівельника».

— Що можете сказати про свій характер?

— Він у мене складний.

— Мурзін, Волков, Підковиров, Білостінний — цвіт нашого національного баскетболу. Чи можливо цей квартет побачити колись в одній команді — збірній України?

— Я б цей перелік трохи змінив: себе поставив би на останнє місце. А стосовно можливості зібратися разом у збірній, то це справа виключно тренера. Хоча ми борозну не зіпсували б.

— Ви маєте багато друзів?

— Ні. А от приятелів чимало.

— Любителі баскетболу знають про вас чимало. Проте цікаво й пригадати, де ви познайомилися з баскетболом?

— У Новосибірську, ще семикласником.

— У такому хокейному місті і раптом баскетбол?

— До хокею, зрозуміло, ставлюся не байдуже. Але в дитинстві все ж захоплювався волейболом. А потім мене в школі «знайшов» тренер Віталій Уткін і заразив баскетболом.

— А як потрапили до Києва?

— Я грав у команді майстрів. І тоді отримав кілька запрошень: із ЦСКА, санкт-петербурзького «Спартака» і київського «Будівельника». Пропозиції Віктора Боженара і Зураба Хромаєва були переконливіші. Тому й прийняв таке рішення. У «Будівельнику» здійснилася моя мрія: став чемпіоном Союзу, був кандидатом до збірної.

— Протягом року ви виступали в Ізраїлі, то чому опинилися в «Київ-Баскеті», а не в своєму колишньому клубі?

— Мені сподобалася справа, яку почав в українському баскетболі президент нашого клубу та УБА Михайло Бродський.

— Розкажіть про свою сім'ю.

— Вона невеличка. Я, дружина Марина і син-п'ятикласник Роман. З Маринкою ми однокласники. Дружина за освітою — медик. Але нині — домогосподарка, виховує Романа. Теж закоханий у баскетбол. Тренується в команді. Сподіваюся, що колись із нього вийде щось путнє.

— Ви щаслива людина?

— Так. У мене чудові дружина і син, займаюся улюбленою справою. Мені 29 років, а це далеко ще не фініш у спорті.

На знімку: атакує нападник клубу «Київ-Баскет» Євген Мурзін.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, спортивний оглядач «Голосу України».
Народився 1948 року в Києві. Закінчив факультет журналістики КДУ імені Тараса Шевченка. Газетярську роботу розпочав 1966 року у «Зірці», з 1970 по 1985 працював у «Спортивній газеті», потім були «Молода гвардія» та «Київська правда». З грудня 1990 року — в «Голосі України».

Лауреати

«Спортивна газета» щоразу напередодні Нового року називає десятку найкращих спортсменів нашої країни. Лауреатами-94 стали: Оксана Баюл (Дніпропетровськ — Одеса), Тимур Таймазов (Київ), Валентина Цербе (Прилуки), Катерина Серебрянська (Сімферополь), Сергій Бубка (Донецьк), Ростислав Завуличний (Львів), Олег Твердохліб (Дніпропетровськ), Василь Іванчук (Львів), Андрій Медведєв (Київ), Андрій Синєпупов (Київ). Названо і трійку кращих команд: молодіжна збірна України з футболу, «Київ-Баскет» (баскетбол), третє місце поділили клуб «Гелікон» (греко-римська боротьба, Маріуполь) і клуб «Новотроніка-Донбас» (шахи, Алчевськ).

***

Наприкінці кожного року тижневик «Український футбол» проводить опитування серед своїх читачів, фахівців та журналістів з метою визначення найкращого футболіста країни за підсумками календарного року. Як і в двох попередніх референдумах, кращим названо нападаючого київського «Динамо» Віктора Леоненка. Другий — динамівський воротар Олександр Шовковський, третій - форвард донецького «Шахтаря» Ігор Петров.

***

Володар трьох золотих медалей олімпійського Ліллехаммера ковзаняр Йоганн-Олаф Косс за підсумками анкети агентства спортивної інформації ІТАР-ТАСС названий кращим спортсменом 1994 року. Опитування за традицією проводилося серед оглядачів інформаційних агентств усіх континентів.

Наступний номер вийде 3 січня 1995 року.

ГОЛОС УКРАЇНИ
Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 394439.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311250.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України». Віддруковано на папері «Зовнішпостачінвест ЛТД» (тел. 441-89-94).